

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs sor egy sor 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyílttér poszt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 332

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherczeg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök november 7.

Mai számunk főbb közleményei:

A király a békéért.
Az amerikai új elnök.
Mennyit költünk a hadseregére.
Ki lesz az új csanádi püspök?
A nagyhatalmak békét akarnak.
Meggzókott jószágkormányzó.
A farkas.
Tarkaságok.

A béke-király.

Arad, november 6.

Az az öreg ur, a ki a budai várban ma hosszú ideig tartó jó egészséget kívánt egy másik öreg urnak, ő felségének, hogy ez által a világ béke is egészséges maradjon: az emberek szívéből beszélt. Nem a nagy politikusok között, hanem lenn; a diplomáciához keveset értő emberek soraiban él a hit, a meggyőződés: a mig Ferenc József él és uralkodik, nem megyünk háborúba. Talán nincs is a tények talajára építve ez a megállapítás. Talán babona is van benne: hogy az uralkodó, a ki a trónon töltött éveit háborúk között kezdte, akinek férfi-kora szintén háborúkkal telt, az aggkört a békének akarja szentelni. És ha a nagyhatalmak között megvillan a háború kísérlete: talán Európa legöregebb uralkodójának ősz haja a fehér zászló, a mely leghamarabb emlékeztet a békére. A diplomácia titkai nem hatolnak ki, — és mégis köztudatba jutott, hogy az annexió idején azért kerültük el a szerbekkel való háborút, mert a király minden áron a béke fontartását kívánta. Illetékes források nélkül,

tanukra nem hivatkozva terjesztik az uralkodónak szavait, s talán igaz, hogy mondotta: *Ich will keinen Krieg.*

A delegáció elnökének ilyen aposztrofálása annál inkább időszerű, mert szinte alig tartja más ébren a békéhez, — a mi békénkhez — való reményeket, mint a király békeszeretetébe, békecsináló varázserejébe vetett bizalom. A diplomáciában nem tudunk bizni, sőt mintha attól többet kellene tartanunk, mint esetleges ellenségeinktől. A mikor a külügyminiszter elejti a statusquot, amelyhez ragaszkodni annyit jelentett volna, hogy háborút kezdjenek a győztes Balkán-szövetséggel, újabb anyagot ad a konfliktusra Románia érdekeinek bekeverésével. Ezalatt pedig a szerbek nem hajlanak a barátságos figyelmeztetésre, amely Bécsből hangzott el: „tessék békét hagyni Albániának.” Mindennap jobban várjuk a békét és mindennap közelebb jutunk a háborúhoz: hol lesz mindennek a teljes kifejlődése?

Ma csak azt mondjuk, azt hisszük: talán mégse kerül a legrosszabbra a sor. A király bölcsessége helyreüti a diplomata botlásait és megfékezi, amit fiatalabb tényezők elsiettek volna. Hogy a monarchiának csakugyan nincsenek kalandos tervei, hódításvágyai, hogy indulat nélkül nézheti végig a Balkán államok kibővülését, mindaddig, amíg az érdekeit nem tapossák, ebben, kétségtelenül az uralkodó fölfogása érvényesül. Aki a világtörténelem egy nevezetes darabját átélte és átcsinálta, legjobban figyelhetette meg a háborúk hatásait és legjobban tudja fölbecsülni: mi éri meg azt

a vér és élet-pazarlást, azt a kockázatot, amelyet egy háború jelent?

Igaz, hogy most, látszat szerint, nem egészen tőlünk függ, hogy megmaradhatunk-e a békés állásponton. A Balkán államok, látva, hogy mint adták föl a nagyhatalmak első álláspontjukat, amely a területi gyarapodás kilátásait teljesen megtagadta a négyes szövetségtől, vajon komolyan veszik-e a hatalmak figyelmeztetését, amely a hódító törekvéseknek határt szab, és vajon tartanak-e a megtörténtek után a nagyhatalmak akciójától, ha ezt a figyelmeztetést kutyába se veszik? És a hitelüket veszített nagyhatalmaknak, köztük a legjobban érdekelt államoknak nem kell-e vajon fegyverrel visszaszerezni szavuknak súlyát, tiltakozásuk erejét?

Ma minderre csak az a bizalom felel, a melynek a delegációkat vezető elnökök kifejezést adtak, és amely a királytól várja a háborútól való szabadulást. Az alattvalói érzésnek érdekes megnyilatkozása ez: nincs benne semmi üres lojalitás, semmi alázatos hódolat, semmi ceremóniás hízélgés; elismerése, csodálata a fensőbbbségnek, a melylyel Ferenc József a háborúkat okozó félreértések, meggondolatlanságok és viszályok fölött áll, amely az uralkodók között nemcsak tiszteletet, hanem tekintélyt ad neki: ettől az embertől, aki nem jelszóként ejti ki a béke szavát, mint egykor a cár, hanem annak gondolatával szinte egygyé vált, ettől az uralkodótól várja a veszedelemből való megváltást, a háborútól való menekvést. A mikor a király ilyen gondolatokkal körülvéve áll a trónszék előtt, akkor a *legfőbb hadur* címe helyett talán

Rézvár állomás.

Irta: Lengyel Géza.

Rézvár, ez egy kis állomás, közel a határhoz. Puszta, szürke, emeletes épület, mellette néhány apró házika. Két, vagy három hosszan elnyúló vasuti sín és körülötte nagy üresség. Falunak, városnak, sehol semmi nyoma. A térképen nincs is olyan hely, amit Rézvárnak neveznének. Az állomásra csak azért volt szükség, hogy a hosszú uton megpihenhessenek a lassu tehervonatok, vizet szedhessenek föl és megvárják, míg hangos zakatolással elrohog mellettük a gyorsvontat. Az unatkozó hivatalnokok, akiket az igazgatóság kiszámíthatatlan bölcsessége iderakott, sokszor törték rajta a fejüket, miért is építették Rézvárat ide a pusztaság kellő közepébe és miért nevezték el épen Rézvárnak? Ezt a problémát azonban még senki sem oldotta meg, szerencsére, mert mivel is töltötték volna ki másképp az ólomlábakon cammogó órákat?

Aki tehette, igyekezett el innen minél hamarabb. Sokféle hiányosságán kívül az a veszedelmes híre is volt Rézvárnak, hogy megtöri a legcsökönyösebb agglegényeket is. Deresfejű, tarkóig érő homlokú hivatalnokok, akik baj nélkül bejárták az egész országot, itt nem bírták ki egyedül, csak néhány hónapig. Aztán szabadságot kértek és a kollégák ilyenkor már kárörvendő mosolygással jövendölték meg, hogy mi következik. Utazás valahová az ország másik szélére, eljegyzés és esküvő viharos gyorsasággal.

Martin Gábor csak négy hete volt állomás-

főnök Rézváron, mikor már beadta a derekát. Otthonról, a szülőfalujából hozta el Fehér Juliskát. A nászut után félve mutogatja az asszony-nak a kopár hely szegényes nevezetességeit. A lugast, a kis kertet, a kuglizót, a tiszta vizű hideg forrást. Fél, hogy még így, kettesben, sem bírják el a lélekzetet őrő nagy unalmat. Aztán boldogan nyugodott meg benne, hogy Juliskának nincsenek emésztő vágyai, elfoglalja a kis háztartás és naponta kétszer elegendő szenzációt ad neki a gyorsvontat, mely megállás nélkül rohan át, de ablakain keresztül megvillantja az életet, nyüzsgő alakokat mutat és elhítheti egy-egy pillanatra, hogy Rézvárnak is van valami köze a világhoz.

A lakás csendes volt egy kicsit, de maga az asszony vigasztalta Martint:

— Ne féljen, leszünk még többen is. Majd el is unja a nagy lármát.

Juliskának egyelőre semmi oka nem volt erre a kijelentésre, de bizalmas órákban megvallotta az urának, hogy valamire való házaseletet el sem képzel másképp, mint hangos gyereksírással. Gábor ráhagyta és azontul megszapordtak apró szórakozásait egygyel: a várakozással. Ez a mulatság sokáig tartott. Egy év, két év; még mindig kettesben sétáltak az apró virággyepek között. Télen, amikor szibériai szelek fújtak, az asszony le se jött a jól fűtött emeleti lakásból. Az ablakból nézte a fehér mezőket és valami kevéssel szótlanabb, elgondolkodóbb volt, mint az első időkben.

Valamelyik délből Martin elkésett az ebéd-től. A jelzőharang már rég tudtul adta, hogy pontosan most van tízenkét óra, várt a terített asztal, várt az asszony, Gábor nem jött. Az asszony kinyitotta az ablakot és kiküldte a hideg téli levegőbe. Semmi válasz. Leküldte a kis cseledeleányt, az is elmaradt. Egy órákor lihegve, kipirosodva rontottak be mind a ketten.

— No, most már nincs semmi baj, — örvendezett Gábor.

Azután elmondta egy lélekzetre, hogy a változónál kis babát vártak, de orvos is kellett volna. Ilyen mesterembernek pedig Rézvár környékén híre sincs. Borzasztó kinokat szenvedett a szegény asszony, de szerencsére idejében sikerült telegrafálni a szomszédba. A tehervonattal megjött a doktor, negyedórával ezelőtt és most már rendben van minden.

A jó Gábor mosolyogva ölelte át a feleségét. — Látod, látod, ilyen a pusztai ember sorsa. Ugy-e, jobb így kettesben?...

Juliska hangtalanul, sűrű könnyhullatással sirt. Szótlanul ült az asztalhoz és Martin is hallgatott abban a szent hitben, hogy a szegény szenvedő asszony sorsa érzékenyítette el ennyire.

Tavasszal a szomszédban, a hivatalnokéknál vártak kis jövevényt.

— Utazzunk el, vigyél haza egy kisse, — mondotta idegesen Juliska, mikor ezt a hírt megtudta.

Szegény Martin nietve pakkolt össze. Es az ideges érzékenység, a gyors menekülés megis-

több joggal illeti meg az a név, a melyhez talán az események is erősebb tartalmat fognak adni: a béke ura.

A király a békéért.

(A trónbeszéd. — Könyezett az uralkodó.)

Távirati tudósítás.

Budapest, november 6.

Hosszu idő óta nem vártak olyan érdeklődéssel a király szavát, mint most. A delegáció ünnepélyes megnyitására elmondott trónbeszédéről ugyanis előre sejtették, hogy a balkáni háborúval és annak reánk nagy fontossággal bíró következményeivel is foglalkozik.

A parlament épületének VI. számú kapujánál, ahol a delegáció tagjai szoktak feljárni, most is kettős csendőrkordon állt. Ma már kisebb számú őrség van kirendelve, mint tegnap, nyilvánvalóan azért, mert ma kevésbé tartottak az ellenzék megjelenésétől, mint tegnap. A delegátusok zárt autók és kocsikon, csendőrkordonok között vonultak fel a várba, ahol a fehér szertartási teremben gyülekeztek össze. Innen Pálffy herceg főudvarnagy a régi kihallgatási terembe vezette a delegátusokat, akik a trón előtt félkörben foglaltak helyet. Ő felségét a terembe lépésekor meleg éljenzéssel fogadták.

Zichy Ágoston gróf üdvözlő beszédében örömet fejezte ki abból az alkalomból, hogy őfelsége hosszú idő óta friss, jó egészségben jelent meg újra hazánkban. Ő felsége annyiszor harította már el bölcsességével a háború veszélyeit, hogy most kettőzött hévvel kell kérni a Mindenhatót, hogy a király egészségét sokáig tartsa meg, hogy az európai nagyhatalmakkal együtt a háború veszélye elkerülhető és a világbéke biztosítható legyen.

A delegátusok lelkesen megéljenzették Zichy Ágost gróf beszédét. Aztán a király a következőket mondotta:

— Öszinte meglepéssel és legmelegebb köszönettel fogadom hű ragaszkodásuk biztosítását.

Az országos bizottságnak legutolsó tanácskozása óta a Balkán-félszigeten komoly háborús bizonyodalmak keletkeztek, melyek fokozott éberséget követelnek. Tekintettel arra, hogy e vizsály a monarchia jelentékeny érdekeit érintheti, a közeli Keleten a rend mielőbbi helyreállítása politikai és kereskedelmi téren sürögősen kívánatosnak mutatkozik. Kormányom kész lesz szövetségeseink kormányával egyetértőleg alkalmas időpontban a nagyhatalmaknak a béke helyreállítására irányuló ak-

ciónak részvenni. Az országos bizottságok legutóbbi ülésükben elismerésre méltó áldozatkészséggel a hadsereg és a haditengerészet részére rendkívüli hiteleket engedélyeztek, amely által véderőnk harcképessége öröndetes módon gyarapodott. Hadikormányzatunk folyó szükségletei a rendes keretek között maradnak, többet csak az altiszti kérdés megoldására igényeltek, miáltal szükséges kiegészítést nyert a hadseregnek és a haditengerészetnek az új védőrendszerből folyó szerves kiépítése.

Bosznia és Hercegovina közállapotaiban, hála a lakosság lojális és hazafias magatartásának, állandó nyugodt fejlődés mutatkozik. A tartománygyűlésnek módjában fog állani, hogy az elébe terjesztett gazdag törvényhozási munka alapján a két tartomány kulturális és gazdasági haladását előmozdítsa.

Áthatva azon meggyőződéstől, hogy önök az előterjesztett javaslatokat a mindig tanusított bölcs belátással és lelkiismeretes buzgalommal fogják tárgyalni, munkálkodásuknak teljes sikert kívánok és Önöket a legszívélyesebben üdvözlöm.

A trónbeszédet a delegátusok megéljenzették. Zichy Ágost gróf üdvözlő szavai és a trónbeszéd után a felség megszólította Zichy Ágost grófot és Láng Lajos bárót. Zichyvel a delegációk feladatairól kezdett beszélgetést. Zichy Ágost gróf megjegyezte:

— Nagyon csodáltuk, hogy felséged nyitott kocsiban hajtatott a pályaudvarról a Várba.

— Oh, — felelte mosolyogva a király — én nem félek a hidegtől. Nagyon edzett ember vagyok.

Láng Lajos báróval a parlamenti helyzetről váltott néhány szót és annak az óhajának adott kifejezést, hogy a delegációk hamarosan elvégzik feladataikat. Azután a külpolitikai helyzetről is kérdést intézett. Ő felsége a többiek közt ezt mondta:

— Kedvezően ítéli meg a magyar közvélemény a külpolitika békekilátásait?

Lángbáró igen-nel válaszolt, mit az uralkodó látható meglepéssel vett tudomásul.

A király az osztrák delegáció tagjait délután tízenegykor fogadta. Gróf Merveldt, az osztrák delegáció elnöke, hosszabb beszédet intézett ő felségéhez. A külpolitikai helyzetről szólva reményét fejezi ki, hogy a béke hamarosan létre-

jön és a Balkán-félszigeten rendezett állapotok lesznek, valamint reméli azt is, hogy sikerüljön megővni azt a feladatot, mely a monarchiára a változott viszonyok között jár és biztosítani a monarchia balkáni érdekeit.

A király Merveldt gróf egész beszéde alatt igen komoly volt. Mikor az elnök beszédében megemlítette, hogy patakokban folyik a vér a Balkánon, az osztrák delegátusok meghatva vették észre, hogy az uralkodó szeméből könnyek peregnek le. A király valósággal sírt.

Mennyit költünk a hadseregre.

— A hadügyminiszter expozéja. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 6.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délután Tallián Béla elnöklésével ülést tartott, amelyen megjelentek Lukács László miniszterelnök, Haza Samu honvédelmi miniszter és Tellezski János pénzügyminiszter. Tallián Béla elnök megnyitván az ülést, üdvözlötte a hadügyi albizottság tagjait és jelentette, hogy az ülést tekintsek bizalmasnak a külügyi bizottságra való tekintettel.

Ennek tudomásul vétele után Auffenberg Móric lovag közös hadügyminiszter tejesztette elő expozéját, amely így szól:

— Tisztelt albizottság! A tisztelt országos bizottság utolsó ülésezése óta oly rövid idő múlt el, hogy a véderő álláspontját illetőleg általános-ságban akkori fejtegetéseimre hivatkozhatom. A hadsereg 1913-ik költségvetése azon pénzügyi programon felül, amelyben a két állam-kormány a közös hadsereg és a haditengerészet fejlesztése tekintetében az 1911-től az 1915-ig terjedő időre megállapodott, ezen megállapodások értelmében a hadsereg és haditengerészet normális előirányzatának 1913-ra kontingentált növekedése 19 millió koronára jut, amelyből a haditengerészetre egy és fél millió korona esik, úgy, hogy a közös hadsereg normális előirányzata tizenhét és fél millió korona emelkedést tüntet fel. Az altiszti kérdés megoldásának kezdete későbbi időpontra volt kilátásba helyezve. Mindkét tisztelt országos bizottság kívánságának megfelelőleg és számolva az új véderőtörvénybeli intézkedésekkel, a két kormány hozzájárul ahhoz, hogy az évből szükséges összegek már az 1913-iki költségvetésben előirányoztassanak. Ezen egy katonai, mint nemzetgazdasági és társadalompolitikai szempontokból egyenlően fontos intézkedés költségei a kontingentált költségvetés keretében, amint azt már 1912-iki költségvetésemben kifejttem, batorkodtam, csak részben helyezhetők el. E célra két millió koronával többet kellett előirányozni, amely a kontingentált költségvetés keretén kívül, mint új szükséglet szerepel. Ezt tekintetbe véve, a hadsereg normális előirányzatának netto emelkedése tizenkilenc és fél millió korona. Mint rendkívüli hitel a közös hadsereg fejlesztése alkalmából a pénzügyi programnak megfelelőleg 1913-ra is tizenkét millió korona lesz előirányozva. Mint rendkívüli szükséglet új tábori tűzérési anyag beszerzésének fejlesztésére két millió koronával kevesebb van előirányozva, mint a múlt évben. Végül összeg huszonhárom millió ötszáznyolcvankilencezer száznegyven korona, amelyből a rendes szükségletre 2,239,181 korona és a Bosznia-hercegovinai rendkívüli szükségletre 1,198,059 korona esik. Ezen többszükséglettel a rendkívüli szükségletnek 4,890,140 koronányi csökkenése áll szemben, úgy, hogy a normális költségvetésnek netto emelkedése a fent kimutatott 19,500,000 koronára rug. A véderőreform folytatására 16,000,000 korona kell.

Hegedűs Loránt előadó bemutatta ezután a hadügyminiszter 1913. évre vonatkozó előterjesztésének budgettechnikai analizisét a magyar pénzügy szempontjából. — Ennek kapcsán több kritikai megjegyzést tett az egyes tételek összeállítására nézve és kiemelte, hogy a részletes vita során, különösen a magyar tisztek kérdését és az altiszti kérdést kívánja tárgyalás alá vettetni, kéri továbbá, hogy az általa összeállított számadatok kinyomassanak és a legközelebbi ülés napirend-

métlődött nyáron és ősszel, meg a másik esztendőben, valahányszor apró, fehér holmikat készített valamelyik asszony a rézvári állomáson. Halavány, ideges asszony lett Juliska. Szép nyári időben sem szerette már otthagyni a szobát. Az állomás előtt gyerekek szaládgáltak, hancuroztak és az asszony menekült előlük. Nem szemrehányás közben peregetek le Martin Gábor esztendői. Arról is megfellekedezett közben, hogy tíz esztendeje ült Rézváron, ahol rajta kívül egyre változtattak egymást az emberek.

A tizedik esztendő végén kezdett kiderülni az ég. Kipirosodott a Juliska arca, egészen megszépült a fonnyadó asszony. Az urát néha kitörő forrássággal csókolta össze.

— Bocssás meg, hogy olyan gonosz voltam — könyörgött ilyenkor.

Gábor boldogságban uszott és nagy csomagokat rendelt a városból minden héten. Finom, hófehér apró ruhácskák töltötték meg az egész lakást, a telep minden zugában a nagy eseményről beszéltek.

A nagy eseményt egyébként illatos koratavaszi napokra várták. Megjött Juliska anyja ült kísérettel. Lélekzetét fojtotta Rézvár minden embere.

Finom, meleg nap után korán beötlétedett. A főnök lakás minden szobáját kivilágították, asszonyok sűrűgtek forogtak az ajtókon. Mikor hint sötét este lett, hirtelen elborultak a boldogan várakozó arcok. Az öreg Fehérné, Juliska anyja, rémülten szaladt ki a belső szobából:

— Baj van, orvos kell!

Gábor rohant le a táviró gépéhez. Kétfelé is sürgönyözött azután várt szivdobogva, elfuló lélekzettel. Félóra múlva jött egy tehervonat. Nem szállott le róla senki, csak a vonatvezető hozott üzenetet, hogy a doktor urat nem találták otthon. A lakásból rémülten szaladt le más-más asszony minden öt percben. Gábor tüzelő aggyal rohant az állomás előttől és alá. Messziről zaj hallatszott.

— A gyorsvonat! — jelentette valamelyik ór.

A főnök nem is hallotta. Csak mikor már közeledtek a tűzszemek, akkor kapott a fejéhez. Átvillant az agyán, hogy a gyorsvonaton bizonyosan lesz valami utazó doktor. A gyorsvonat azonban átszáguld Rézváron megállás nélkül.

— Megállo! — ordította el magát Gábor.

Főlkapott valami lámpát, hadonászva, öröngve rohant a vonat elé. A következő pillanatban vértől borítva hevert a sínek mellett. Azután egy iszonyu rándulás és a vonat megállott.

— Orvost! Orvost! — hörögte Gábor utolsó lehelletével.

— Orvost! Orvost — adta tovább az összecsozdult utasok rémült tömege.

— Itt vagyok — kiáltotta el magát valaki. Utat tört a földön heverő emberhez, reáhajolt, azután halkán mondta:

— Már nincs szüksége orvosra.

Főlszállott vissza a vonatra és sietve húzódott föl a többi utasok is. A gőzös süvített és ke-rekén a véres nyomokkal, gyomrában orvossai, utasokkal, tovább rohant Rézvárról.

jére tűzessenek ki. (Helyeslés.) Tallián Béla elnök a hadügyminiszter expozejának és az előadói javaslatnak a tagok közt való szótosztását elrendeli és javasolja, hogy az albizottság pénteken, e hónap 15 én délután 4 órakor tartsa legközelebbi ülését (Helyeslés.) Jelenti továbbá, hogy az élelmezési szűkebb albizottságba Miklós Ödön, Solymosi Ödön báró, Marfi Emil, Okolicsányi László és Montbach Imre, az előterjesztési szűkebb albizottságba pedig Czirák Antal gróf, Solymosi Ödön báró, Sándor János, Telegdi József és Okolicsányi László választottak be. Kéri, hogy a szűkebb albizottság alakuljon meg és tegyen erről a legközelebbi ülésnek jelentést.

Auffenberg Mór lovag közös hadügyminiszter ezután meghívta a hadügyi albizottság tagjait a hajmáskéri tüzérségi telep megtekintésére. E hó 13 án reggel 8 órakor a keleti pályaudvaron lesz az indulás. A hajmáskéri kirándulás programját szétfogják osztani a résztvevők között. Ezzel az ülés véget ért.

Megszökött jósághormányzó.

— Mándoky Lajos dr. szélhámoságai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 6.

Amióta Lukácsy Lajos aradi ügyvéd megvált Gyulay István grófnál viselt jósághormányzóitól, azóta a grófnak folyton kalamitái vannak birtoka vezetőivel. A Bécsben élő magyar főur tudvalevően attól fogva, hogy Lukácsy Lajos — a gróf teljes meglegedésére — elintézte a közöttük fölmerült ügyet s megvált állásától, Jármy István dr. országgyűlési képviselőre bízta nagy kiterjedésű uradalmi vezetését. A gróf és Jármy között differenciák támadtak és mindenki őszinte esodálatára Gyulay elbocsátotta állásából Jármyt, akiről pedig az a hír volt elterjedve, hogy a magyar főurnak legbizalmasabb intimusa.

Jármy távozása után a gróf hébe-hóba Mándoky Lajos dr. budapesti ügyvédjelölt szolgálatait vette igénybe. Ez a Mándoky meglehetősen obskurus ember hírében állott az utóbbi időben. Évekkel ezelőtt Jármy István ügyvédi irodájában dolgozott, mint ügyvédjelölt és amikor Jármy szoros nexusba jutott Gyulay gróffal, az élelmes fiatalember nagy ambícióval kezdte meg ama tervének kidolgozását, hogy a dúsgazdag gróf közelébe jusson. Különböző ürügyekkel föl is kereste Bécsben Gyulay Istvánt és lefestette előtte, hogy a magyarországi birtokok elhanyagolt állapotban vannak és — mondta — Jármynek is az az óhajta, hogy a jósághormányzó munkakör megszűnjék, mert egy ember képtelen annyi felé kielégítő felügyeletet gyakorolni. A gróf nem sokára azután szakított Jármyval, akitől egyébként barátsággal vált meg. Jármy ügyvédi irodáját a fővárosban felosztatta és vidékre költözött gazdálkodni. Így természetesen Mándoky megszűnt a Jármy alkalmazottja lenni és nagy élelmességgel felajánlotta szolgálatait a grófnak. Gyulay egy birtokrendezés ügyében kisebb megbízást adott is Mándokynak, aki ezt a megbízást arra használta föl, hogy mindenfelé, mint Gyulay gróf teljhatalmu jósághormányzója szerepelt. A földes ur akkor tudta meg ezt a ravaszságot, amikor Mándoky dr. adta az ő felhatalmazása nélkül egyik veszprémi birtokát. Az érte járó összeget, százhatvanezer koronát fölvetve Mándoky, de a szerződésben a birtok átadását csak november hónapra jelezte meg. A gróf megtudta, hogy Mándoky az ő nevében fontos ügyleteket köt és néhány héttel ezelőtt nyilatkozatot tett közzé a fővárosi lapokban.

„Figyelmeztetek mindenkit, — írta Gyulay — hogy Mándoky Lajos nem jósághormányzó és az általa, novemberben kötött jogügyletek érvénytelenek.”

Mándoky, aki hónapokkezelő Pöstyén környékén szintén a gróf nevében birtokot bérelt, addigközben folyton szaporította állítólagos tőnöke

számlájára csinált adóságainak összegét. Mostanig Mándoky több mint félmillió koronát vett föl különböző címeken a gróf nevére hamisított okiratok alapján. Rengeteg adóságot is csinált, mert szívesen hiteleztek Gyulay gróf jósághormányzójának.

Amikor látta, hogy bűnei kitudódnak, megszökött s most mindenfelé keresik a rendőrsek.

Az amerikai új elnök.

— Wilson győzelme. — Roosevelt megbukott. —

Távirati tudósítás.

Newyork, november 6.

Az Egyesült Államok elnökévé Wilson Woodrow demokrata jelöltet választották meg.

A mai nappal tehát új nevet kell megtanulnia az emberiségnek. Ez a név — Wilson Woodrow — eléggé pogányul hangzik a magyar fülnek, de érdemes megtanulni, mert aki viseli, kitűnő ember és az elv, amelyet ez a név képvisel — ugyancsak kitűnő és megszívlelni való. Azt jelenti, hogy Amerikában nemcsak hatalmas erő a nép, hanem az az erő öntudatos is: nem lehet sem leigázni, sem — félrevezetni.

Wilson nevéhez nem kapcsolódik hangos és szerepléssel teljes multnak az emléke. Egyszerű polgár volt mindig, aki a politika cselfogásai nélkül emelkedett Newjersey állam kormányzóí székébe. Soha nem politizált, legföljebb annyiban, hogy nem szenvedhette a hivatásos politikusokat. A vezérségre sem törekedett és hiába is törekedett volna: olyan lángszavu férfakkal szemközt, amilyen Roosevelt is, nem vehette föl a harcot.

Egyik közkatona volt a demokrata pártnak, amelynek zászlaját az utolsó választáskor még a gyönyörű fejű Bryan lobogtatta a kezében. Nem is kerülhetett volna szóba Wilson jelölése, ha a két nagy bajrivó, a két kenyeres pajtás: Roosevelt és Taft öltre nem mennek egymással. Annak idején Roosevelt protegálta be a *Fehér Háza* Taft ot, abban a hitben, hogy a kövér óriás viszont majd rája — Rooseveltre — testálja a hatalmat. Taft nak azonban izlett az elnökösödés és inkább szétrobbantotta a köztársasági pártot, csak azért, hogy a párt vezetőjének, Rooseveltnek ellenében is fölvehesse a harcot.

Az Egyesült Államok népe pedig látta, hogy marakodás közben Taft is, Roosevelt is súlyos erkölcsi sebeket osztogatnak egymásnak — nem ok nélkül. A trösztök millióinak az árnyéka erősen ráborult mind a két republikánus vezérre és a népek elment a gusztusa egykori bálványaitól. És ekkor fordult a nép kegye Wilson felé, a ki nem világhírű lángész, nem is ékesszavu orátor, csak nagytudásu ember és főképp: tizenhárompróbás — *puritán*. Az amerikaiak érettségére vall, hogy neki adták a bizodalmutat.

MULATSÁGOK.

(=) Hangverseny Világoson. A „Bohusné-Szőgyény Antonia szobor bizottság” a szobor fenntartási költségeinek alapja javára november hó 9 én (szombaton este) a „Mátyás király” vendéglő nagytermében hangversenyt s utána a kasszinó helyiségében táncmulatságot rendeznek Világoson. Bolepti díjak: személy jegy 2 kor., családjegy 4 korona. Kezdeté este 8 órakor.

A gazdag műsoron a következők szerepelnek: Fegyverneky Mariska, Kocsis Jolán, Stéger Ilonka, Vajda Hajnalka, Ruzsonyi Adél, Török Ella, Wiesenbacher József, Stéger Andor, Mangu Árpád, Klein Béla, Rosenberger Károly.

Ki lesz

az új csanádi püspök?

(Nagy változások a magyar klerusban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 6.

Ez a közlemény olyan helyről származik, amelyet nem lehetne azzal megvádolni, hogy Csernoch János bizalmasai körébe tartozik.)

Nagy forrongás van az egész magyar papságban, mert legközelebb rendkívüli eltolódás lesz a püspöki karban. A nagy eltolódás két okból okoz nyugtalanságot a magyar papságban, mert az új kinevezések állítólag politikai jutalmazások és mert a legnagyobb papi méltóságokba tót nemzetiségű főpapok jutnak.

A legnagyobb ellenszenvet Csernoch János primássága váltja ki. Csernoch tudvalevőleg, mint néppárti képviselő a koalíció révén jutott püspökséghez és ma a kormánypárt főrendiházi vezére, aki néhány hét múlva, mint Magyarország hercegprimása vonul be az esztergomi aulába.

Csernoch kezdettől fogva akciót indított Vaszarj Kolos hercegprimás ellen. Először azt hirsztelte és iratta, hogy a primási birtokokat rendetlenül kezelik. Vizsgálatot indítottak és küült, hogy a hirsztelés — tévedés.

Jött a második roham. A primás öreg, beteg, törődött, koadjutor kell melléje és ez természetesen Csernoch János legyen, aki mellesleg még a kalocsai érsekséget is megtartotta volna. Ez a terv Róma ellentállásán dőlt meg. A pápa még elég erősnek találta Vaszarjt.

Most jött a harmadik, a politikai alkalom. A primás nem felel meg első zászlósur voltával járó kötelezettségének és nem gyakorolja azt a politikai befolyást, mely az egyházat megilleti. Erre aztán Vaszarj lemondott és ma már biztos, hogy Csernoch János nem koadjutor, hanem hercegprimás lesz. Csernoch utódja a kalocsai érseki székben Glattfelder Gyula csanádi püspök, az új primás legintimebb barátja.

Együttal gondoskodnak a veszprémi püspöki szék megfelelő betöltéséről. Hornig báró mellé koadjutor jön utódlási joggal Csiparek János kanonok személyében, aki csak nemrég a püspök kifejezett akarata ellen lett kanonok.

A csanádi püspökség sorsa felett még nem döntöttek végleg. Most Giesswein Sándor neve van előtérben. Giesswein ugyanis egy izben állást foglalt az obstrukció ellen, sőt azt ajánlotta, hogy az ellenzék vegyen részt a Ház tanácskozásában. Ő maga nem jelent meg a Házban és nem hurocoltatta ki magát, mint a többi ellenzéki papok. De azért Giesswein püspöksége bizonytalan, mert egyelőre Csernoch nem akarja.

Végül Majláth gróf erdélyi püspök, a primási szék régi várományosa, bibort kap fiastromul. Tervben volt több bibornoki kitüntetés, de Rómban nem akarják a magyar biborosok megszokott számát szaporítani, mert ezt csak az olasz kardinálisok számának rovására tehetnék, a többi országtól nem lehet egyet sem elvenni és a végösszeget (70) egyáltalában nem lehet bolygatni.

Ez ügyben a *Pester Lloyd* holnapi száma a következőket fogja írni:

Vaszary Kolos hercegprimás nemrég közölte a pápával, hogy egészségi állapotára és öreg korára való tekintettel beadja lemondását. Ezt Zichy János kultuszminiszternek is bejelentette Vaszarj. Zichy nyomában különkihallgatáson jelentette ezt a királynak. Kétségtelen, hogy a hercegprimást nem tudják már maradásra bírni. A minisztertanács már foglalkozott is az utód kérdésével. Több, mint valószínű, hogy Csernoch János lesz Vaszarj utóda. De Csernoch utódjáról még nem történt döntés.

Török vezérkari tisztek Aradon.

— Hakkim bég őrnagy érdekes nyilatkozatai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 6.

Nyolc szomorú ur vacsorázik a Központi Szálloda téli kertjében. Feltűnést sem kelt a társaság, mert környékbeli román uraknak nézi őket az ember. Hét közülük fekete haju és szemű, erősen keleti típusu, egy, a legfiatalabb, magas, nyulánk alak, szőke és olyan benyomást kelt, mintha a porosz gárdának lenne a tisztje. Nagyon hallkan beszélgetnek, sokszor öt hat percig szünetel a társalgás és csak a sörös pohár emelése gyakori. Csak sör van az asztalon, a bort száműzi — a korán és annak alkotója, Allah prófétája, Mohamed. A kitűnő étvágygal vacsorázó társaság tegnap este óta van Aradon. Hét török katona tiszt és egy török katonai lőszállító üli körül az asztalt, akik azért jöttek Konstantinápolyból Aradra, hogy itt lovakat vásároljanak a török hadügyminisztérium megbízásából a török hadsereg részére. A török hadügyminisztérium nyolc tagból álló lóvásárló bizottságot küldött ki, mintha nem is állanának már ellenséges seregek Konstantinápoly kapui előtt, mintha az ottomán birodalom nem közelednék végnapjai felé.

Minden évben eljönnek a török tisztek Magyarországra lovakat vásárolni. Szabadka a központjuk, de most azon a vidéken már lovakat nem találnak. Bulgária, Szerbia és legutóbb Románia mindent összevásároltak és a törököknek beljebb kell jönniük anyagért. Temesvárott is voltak, ott sem találtak árut és most Aradra tette át székhelyét a lóvásárló bizottság, melynek elnöke *Ismail Hakkim bey* őrnagy, tagjai *Kadri bey*, *Fuad bey*, *Zia bey*, *Refet bey*, *Azmi bey*, *Riza effendi*. Különböző rangú és a török hadügyminisztériumba beosztott vezérkari tisztek. Velük van *Elias Badi effendi* hadsereg szállító, aki polgár ember és tulajdonképpen a bécsi *Schleisinger* lókereskedő cégnek konstantinápolyi exponense.

Mielőtt még Aradon megkezdhetnék volna működésüket, meg kellett ismerkedniük a magyar közigazgatással. Mint külföldieket az aradi rendőrségre hívták meg utleveleik felülvizsgálása céljából. Ma reggel jelentek meg *Green Nándor* főkapitány előtt, ahol valamennyien felmutatták a *perai* (Konstantinápoly egyik városrésze) kormányzó által török és francia nyelven kiállított utleveleiket és miután azokat rendben levőknek találták, elbocsátották a tiszteket. Vezetőjük *Ismail Hakkim* őrnagy valóságos katonai rapportot rendezett a főkapitány szobájában.

— *Antreten* — vezényelt német nyelven alantasainak. Miután rang szerint sorakoztak, tisztelgést vezényelt. Ezután magát és bajtársait bemutatva katonás rövidséggel jelentést tett Aradra jövetelük céljáról, amit a főkapitány tudomásul vett és kijelentette, hogy teljesen otthonosan érezhetik magukat és szabadon végezhetik feladatukat.

— Kérem a hatóságok testvéries támogatását — szólott az őrnagy és katonás tisztelgéssel elbucsuzott a társaság, hogy több aradi lókereskedő telepére menjen és átvége a már hetek óta készen tartott lóanyagot.

Vacsora után fogadta *Ismail Hakkim bey* őrnagy az Aradi Közlöny tudósítóját a Központi szálloda első emeletén lévő szobájában. Az őrnagy, éppen úgy mint társai a legutolsó divat szerint szabott, polgári ruhát hord ugyan, de természetesen, hogy a katona látszik meg szép fiatalos arcán, testtartásán és minden mozdulatán, sőt minden szava a katonai gondolkodásának a tolmácsa. Roppant óvatos és meggondolt feleleteiben, sőt annyira talóvatos, hogy megkéri *Elias*

Badi effendit, a hadsereg-liferánst, legyen ő is jelen a beszélgetésnél.

— Lovakat vásárolni jöttünk Aradra — mondotta az őrnagy — a hadügyminisztérium megbízásából. Minden ősszel itt jár egy bizottság, hogy átvége az anyagot, de most, hogy a háboruban sok ló elpusztult, több bizottságot is kiküldöttek Magyarországra, melynek kitűnő anyagát vesszük meg. Budapesten járt tisztek is Aradon vannak már és most itt lesz a központ. Több hétig szándékozunk Aradon tartózkodni.

— Nem lesz akadálya a szállításnak a háború?

— Azt hiszem nem, legalább eddig nem tudok róla, hogy valahol akadályokat akarnának elénk gördíteni. A török kormány érintkezésbe lépett a magyar kormánnyal és értesülésem szerint Románián át szabad az út. Mi is arra jöttünk. Hat napja indultunk el Konstantinápolyból hajón és Konstanában szállottunk vonatra. Bukarestből a magyar határig a keleti ekszpressz hozott, de itt lekéstük a csatlakozást és ezért a rendes gyorsvonattal utaztunk Temesvárig, ahonnan tegnap indultunk Aradra.

— Őrnagy ur nem ösmerheti a legutolsó napok eseményeit — mondotta munkatársunk és ezért nem is kérem, hogy a bolgár diadalok hiteles történetét mondja el. De szíveskedjék arról nyilatkozni, mi okozta azokat a szenzációsan gyors sikereket, melyeket a hadjárat elején arattak?

— A török hadsereg nem volt elkészülve erre a háborúra, azt kénytelen vagyok bevallani — felelte rezignáltan az őrnagy. De csakhamar vissza tért élénksége és folytatta:

Azonban ennek megvan a magyarázata. Természetesen csak katonai szempontból beszéllek, mert én katonatiszt vagyok és nem politizálok. Az olasz hadjárat ötvenezer török katonát tartott lekötve és ezenfelül pedig az Aegai tenger szigeteinél álló olasz flotta megakadályozta, hogy hajón szállítsuk a seregeinket, melyek így egyetlen vasútvonalon a Hajdárpasain érkeztek meg Ázsiából és Konstantinápolyból oszlottak szét a különböző harcerekre. Nem voltunk elkészülve arra, hogy négy fronton kell egyszerre harcolnunk és ez az állapot érezteti hatását az egész háborún át. De nincs még veszve Törökország. Önök csupa hamis hírt kaptak a harcterről, de egész biztosan mondhatom, hogy a döntő ütközet mindent meg fog világítani.

— Szerbia már az Adriára törekszik — mondotta tudósítónk — a bolgárok pedig a Derkes tónál már a főváros vízvezetékét rombolták szét, tehát mégis csak tényként kell fogadni a híreket.

— Szerbiát megfoglalja állítani az osztrák magyar monarchia hadserege — mondotta az őrnagy. *Értesülésem szerint három hadtestet fognak önként a közel jövőben Szerbia ellen mozgósítani.* Ami a vízvezeték szétrombolását illeti, felvilágosítást nem adhatok, mert értesüléseim nincsenek róla.

— Mi igaz azokból a hírekből — kérdezte az őrnagytól munkatársunk — amelyeket az európai sajtó közöl arról, hogy a török seregek vereségét főleg a demoralizáció okozta? A nem muzulmán elemek ugyanis menekülnek a csatából és pánikot idéznek elő.

— Ez époly hazugság — mondotta méltatlankodva *Hakkim bey* — mint még sok egyéb, amit Törökországról irtak a lapok. Egyáltalán nincs demoralizáció a török hadseregben, mert oda mindenkit a patriotizmus visz. A hadsereg minden embere szívvel-lélekkel küzd a haza ügyéért. Különösen a muzulmán katonák faji természetüknél fogva nem sokat fontolgatnak, gondolkodnak, ha a hazáért meg kell halni, hanem vakon követik a parancsot. Nincs tehát fegyelmetlenség és más eféle erkölcsi baj a hadseregben. Ezt a nagy veszteségek is bizonyítják; a török sebesül-

tek és halottak nagy száma arról a halálmegvetésről beszél, amellyel csapataink a hazáért harcolnak. Pozitív értesüléseim természetesen nincsenek a hadsereg mostani helyzetéről, mert hat hét nap előtt jöttem el Konstantinápolyból tisztársaimmal és azóta levelet, táviratot hazuról nem kaptam, hogy miért, nem tudom. Annyit mégis mondhatok, hogy a hadsereg szelleme a legjobb, mert a tisztikar még a háború előtt rájött arra, hogy a politizálás árt a katonai szellemnek és külön esküt is tett arra, hogy csak a katonai parancsokat követi, politikai pártokhoz nem csatlakozik. Ebből következik, hogy a hadsereg vezetésében, tisztikarában egységes szellem van és a mozgósítás óta csakugyan minden egyes ember a legnagyobb önfeláldozással állja meg a helyét. Nem is tudom olyan nagynak és dominálónak hinni a bolgárok győzelmeit. Csatáldásánál minden megfordul: ezt biztosra veszem.

Arra a kérdésre, hogy a Balkán szövetség végleges győzelme esetén mégis milyen reményei vannak Törökországnak, a török törzstiszt így válaszolt:

— Abban feltétlenül bizunk, hogy Ausztria-Magyarország, amelynek közös érdekei vannak Törökországgal, ezután is szimpátiát tanúsít az ottomán birodalom iránt és megakadályozza annak felosztását.

— De hiszen *Berchtold* külügyminiszter éppen tegnap jelentette ki, hogy elejtette a státuskvó elvét! — jegyezte meg munkatársunk.

Hakkim bey némileg megdöbbenve, lemondással felelt:

— Ezt nem tudom. És nem is tudom elképzelni, hogy máról holnapra így megváltozzék Ausztria-Magyarország szimpátiája Törökország iránt. Kérem is önt, hogy különösen hangsúlyozza: ebben a változatlan szimpátiában van egyedüli reményünk. Konstantinápolyban, Törökországban egyetlen számottevő ember se gondol arra, hogy Ausztria-Magyarországnak hozzánk való viszonya változást szenvedhetne. Ez igazán nagy katasztrófát jelene Törökország számára.

A török őrnagy örömmel értesült arról, hogy a szandzsákból átmenekült török tisztek és katonák milyen testvéries fogadtatásban részesültek Magyarországon. Ez csak természetes — mondotta azután — hiszen *Rákóczi* és *Kossuth* idejében a magyar emigránsokat Törökország fogadta testvéri szeretettel. Nagy elismeréssel emlékezett meg az aradi hatóságoknak velük szemben tanúsított valóban a legelőzékenyebbnek mondható eljárásáról.

— Több hétig tartó lóvásárlásaink ideje alatt éppen ezért állandóan Aradon fogunk tartózkodni és innen utazunk az ország különböző részeire lóvásárlásra — fejezte be az őrnagy.

A bucsuzásnál még egyszer megköszönte *Hakkim bey* a magyarok testvéries érzéstől vezérelt érdeklődését.

— Különösen a magyaroknak közősek az érdekeik a miénkkel — szólott végül. — Mindketőnket egyaránt fenyeget a szláv veszedelem. Mert ha egyszer Oroszország betette a lábát a Balkánra, akkor nem elégzik meg Törökország feladásával, hanem tovább fog terjeszkedni nyugat felé is.

VÁROS ÉS MEGYE.

A lóvasút megváltása. Ma délután *Lőcs* Rezső elnöklésével ülést tartott az a szűkebbkörű bizottság, melyre a lóvasúttal a megváltás ügyében megkezdendő alkudozás van bízva. Ma csak ama adatokat jelölték meg, melyek beszerzéséért a lóvasúttársasággal érintkezésbe lépnek.

Menekül a szultán.

— A győzelmes seregek Konstantinápoly előtt. — A bolgárok áttörték a csatadzsai harcvonalat. —

Saját tudósítónktól.

Arad, november 6.

Hiába volt a török seregek hősiességében, utolsó elszánt mérkőzésében vetett reménye azoknak, akik szomorú lélekkel figyelik a balkáni nagy dráma minden mozzanatát: — Törökország sorsa már eldőlt. Akik azt hitték, hogy a mohamedán hadak közvetlen a török főváros előtt egy kétségbeesett nagy tusában, visszaszorítják a bolgár vitézeket, azok fájdalmasan csalódtak. Az éjszaka érkezett táviratok egyike azt mondja, hogy a bolgárok áttörték az utolsó védelmi vonalat, másik sürgöny szerint pedig a bolgár hadak sikeresen kerítik be a török hadállást. E riasztó hírek hatása alatt Mohamed szultán állítólag elhatározta, hogy elhagyja székvárosát és Kisázsiaiba menekül.

Mai hireink itt olvashatók:

(A bolgár-török csatátér.)

Szofia: A Lüleburgász és Bunarhisszarnál lefolyt öt napig tartó harcokban a bolgárok 37 gyorstüzelő tüteget zsákmányoltak és több mint 2000 török katonát ejtettek fogságba. A törököknek vesztesége halottakban és sebesültekben 25.000 ember. A török csapatok hangulata nyomott. Eddig a bolgárok a Drinápoly és Konstantinápoly közti vonalon négy mozdonyt és 243 vaggont kerítettek hatalmukba. A Lüleburgász és Kirk-kilisze közötti vonalon a rendes forgalom helyreállt. A bolgár csapatok szelleme változatlanul kitűnő.

Szofia: A macedóniai bolgár hadsereg a Struma völgyében gyorsmenetben indul dél felé. Tegnap a bolgárok megszállták a Rupe hágót és folytatják a felvonulást Demirhisszár és Szeresz felé.

(Szerb tiszték előléptetése.)

Belgrád: A hivatalos lap katonai utazást közöl, amely Sándor trónörökösöt alezredessé, Uran herceget tábornokká és Putnoki vezérkari főnököt vojvodává nevezte ki. Ezen kívül számos tisztet léptettek elő, illetve a nyugdíjállományba tartaléka helyeztek. Köztük van Kosztics Juba királygyilkos tiszt is.

(A csatadzsai utolsó harc.)

Szofia, november 6. A bolgár távirati iroda jelenti: A bolgár csapatok tegnap teljesen megverték a török sereg hátvédét alkotó hadtestet. A törökök vad menekülésben futnak Csatadzsába.

Szofia, november 6. A főhadiszállásról hivatalos körökhöz érkezett közlés szerint a törököket Csorlu és Szeráj között több hadállásból rendkívül heves ellenállás után Csatadzsába vetették vissza. A törökök még nagyobb veszteségeket szenvedtek, mint Lüleburgásznál.

Konstantinápoly, november 6. Beavatott körök véleménye szerint a Csatadzsai mellett álló török hadsereg helyzete meglehetősen jó. A bolgár csapatok fáradtsága következtében támadásukat a vonal ellen csak két három nap múlva várják. Lüleburgász és Viza védelme rendkívül makacs volt. A visszavonulás rendben ment végbe. A visszavonulás folyamán támadt pánik az intendanciára hiányos intézkedéseire vezethető vissza.

(Menekül a szultán.)

London: Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a porta és főképp a hadügyminisztérium még nem adták fel a reményt, hogy tartani lehet a csatadzsai vonalat. Hogy mi lett Nazim pasával, azt senki sem tudja. A török flotta parancsot kapott, hogy a csatadzsai szárazföldi csapatokat támogassa. A főhadiszállásról az a jelentés érkezett ide, hogy Rodostó felől erős ágyúzást hal-

lani. Ha Csatadzsánál a helyzet veszedelmes lesz, azonnal Brüsszába megy át a diván és a szultán is, nehogy hadifogságba essenek.

Konstantinápoly: Hir szerint a bolgároknak Konstantinápolyba való bevonulása esetére a szultánt az udvartartással és a kormány tagjaival ázsiai földre viszik. Hir szerint a palotában már készülődnek a szultán esetleges elutazására. A porta levéltárait is ládába csomagolták. Ez a hír eddig még nem nyert megerősítést.

(A döntő csata.)

Konstantinápoly: A csatadzsai vonal, amely ugyiszovalan egyike a legfontosabbaknak, még török kézen van. Harminc új zászlóalj érkezett. A fővezér abban bizakodik, hogy a friss hadakkal sikerülni fog a bolgár sereget elválni és megállítani a bolgárok előrenyomulását, míg újabb kis-ázsiai segédszeregek is érkeznek. A török főhadiszállást Chademköjbe helyezték át.

Belgrád: Szófiaiba futár jött a kormányhoz azzal a jelentéssel, hogy a törököket sikerült San-Stepanonál (?) megkerülni és most már hamar elkövetkezik a döntő csata is.

London: Hitelesnek látszik az a szófiai értesítés, hogy a bolgár sereg áttörte a csatadzsai harcvonalat és Derkostonál bolgár műszaki katonák felrobbantották a vízvezetékét. A jelek arra vallanak, hogy a bolgár csapatok a török sereget megfutamították és bekerítették.

Szofia: Az eredeti haditerv az volt, hogy a bolgár sereg nem áll meg Konstantinápoly előtt, hanem bevonul a fővárosba is. Ma azonban úgy döntött a király, hogyha a török sereg Csatadzsánál nem fog komoly ellentállást kifejteni, a bolgár haderő még se vonul be Konstantinápolyba, hanem Konstantinápoly kapui előtt diktálja a békét. Ferdinánd király az egyetlen, aki nagy népszerűségével féken tudja tartani győzelmes seregét Konstantinápoly előtt. A király sohasem volt olyan népszerű, mint most.

(A lezúllott hadsereg.)

London, november 6. A Lüleburgászi csatáról érkezett jelentések csaknem hihetetlen adatokat közölnek a török hadsereg szervezetének hiányairól. Abdullah pasa, a főparancsnok vezérkarától körülveve egész nap egy halmon ült és hogy a csata állásáról tájékozódhasson, nem állt rendelkezésére más, mint egy közepes látszó. Se táviró, se telefon, sem pedig drótnélküli távirókészülékek nem állottak a főparancsnok szolgálatára, bárha papíron mindegyik török hadtest tizenkét teljes ilyen berendezéssel van ellátva. Még csak rendes parancsör-szolgálat sem volt szervezve, hogy a főparancsnokság és az egyes hadtestek közt az összeköttetést fentartsa. Repülőgép egyáltalán nem volt látható. Sem a főparancsnok, sem a vezérkara egész nap nem kaptak semmi enniivalót, a csapatok nagyrésze pedig három teljes napon át éhezett. Italhoz is csak nagynéha jutottak. A csapatok a fagyos hidegben három napig a szabad ég alatt aludtak. A sebesültek elszállításáról és az első segítségéről egyáltalán nem történt gondoskodás. Nem volt se orvos, se kötszer, se tábori kórház. A török tüzérség annyi löszszerrel kezdte meg a harcot, amennyi legfeljebb csak néhány órára volt elég, tartalék löszszerrel pedig nem rendelkezett, úgy, hogy a csata második napján a török tüzérség már jóformán nem is működött. Ha a török katonák napjában legalább egy kétszersültet kaptak volna, talán megállottak volna a sarat. Mindezeknek a szomorú állapotoknak a gyalázatos török gazdálkodás és a tehetetlen vezérkar volt az oka.

(Feladott pozíció.)

Atén: Hir szerint a törökök a Vardarmenti-hadállásokat feladták.

Atén: Szapundzakisz tábornok táviratozza Ariából: Anoghina tegnap egész nap harc volt, amely még mindig folyik. A harc az egész vonalra kiterjed. Veszteségeink jelentéktelenek. Egy százados elesett. A Jenica mellett lefolyt harcban a görögök oldalán hat tiszt és 154 közlegény elesett, 33 tiszt és 737 közlegény megsebesült. Az ellenség vesztesége aránylag igen nagy.

(Kisebbségek.)

Atén: Konstantin trónörökös, a görög sereg fővezére tegnap délután Szaloniki válijához ultimátumot küldött, hogy a helyőrség hódoljon meg. A váli Tassim pasához, Szaloniki katonai parancsnokához a táborba ment és kérte, tegye le a fegyvert, mert noha a védő sereg még harminc-ötezer főnyi, de tüzérsége nincs, a csapatok hiányt szenvednek az eleségben és kár volna felesleges vért ontani. Tassim pasa valószínűleg megadja magát.

Szofia: A bolgár nyugati sereg huszonöt kilométernyire megközelítette Szalonikit. A főhadiszálláson úgy számítják, hogy a szövetséges seregek legfeljebb nyolc nap múlva elérik céljukat és a háború befejeződik.

Konstanza: Ma Konstantinápolyból egy gözszőn zsutolva érkeztek meg a menekülők. Sok osztrák, magyar és német birodalmi állampolgár is van közöttük családostul.

Spalató: Még a háború elején több horvát diák Szerbiába ment önkéntesnek. Ezek valamennyien elestek a kumanovói csatában.

A farkas.

— Molnár Ferenc új darabjának meséje. — Vigjáték, amely Temesvár környékén játszódik. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 6.

Színházi körökben a legnagyobb érdeklődéssel várják Molnár Ferenc új darabjának, *A farkas*-nak premiérjét, amely szombaton, november kilencedikén lesz a Magyar Színházban. Ezt a darabot Molnár Ferenc tudvalevőleg a wien-i Burgtheater részére az azóta elhalt Berger báró igazgató egyenes felszólítására írta és ott Das Märchen vom Josef címen még ebben a színházi szezonban kerül előadásra. Nem érdektelen tudni, hogy az egész darab — Temesvár körül forog.

A Temesvári Hirlapnak írja ezt az érdekes intimitást K. E., aki a színmű német fordítását készíti a szerző megbízásából és a Farkast minden részében ismeri.

Most, pár nappal a premier előtt — írja a fordító — azt hiszem nem követek el indiszkréciót, ha egész röviden elárulom a darab tartalmát és azt, hogy milyen vonatkozásban fordul elő benne Temesvár. A darab alapgondolata a féltékeny férj, aki minden férfin a farkast látja, mely az ő kicsi fehér báránkját, — a feleségét el akarja rabolni. Legyen az ur, vagy cseléd, katonatiszt, diplomata, vagy lakáj, az asszony az illetőt észre sem veszi, de a férj mindenkiben éhes farkast lát, aki lesi a prédáját, — az asszonyt. Ez az asszony pedig temesvári leány. Temesvárott hódító szépségű leány volt, amikor Kelemen ügyvéd, kit hivatalos teendője vitt e városba, megismerte és megszerette, később feleségül is vette.

A fővárosban él az ifjú pár és egy este egy előkelő fővárosi vendéglő termében ülnek vacsoránál, amikor megjelenik — a farkas. Szabó György temesvári ügyvédjelölt, imponánsan szép fiú belép a vendéglőbe. A férj, aki mindeztideig azzal kinözte feleségét, hogy ő az étteremben lévő katonatisztekkel kokettál, most féltékenységet a belépő Szabóra ruházta át és vallatására az asszony elmondja, hogy ez a férfi leánykorában udvarolt neki, sőt a kezét is megkérte, de kikoszorázta. A féltékenység hamarosan elűzi Kelemen a vendéglőből és a házaspár távozik. Otthon az asszony ledől a pamlagra, hogy kissé kipihenje az izgalmakat, mert még az est folyamán esztélyre készül, melyen azért kell megjelenniük, mert Kelemen egy nagy temesi birtok bérletét egy temesvári ügyvéddel közösen el akarják nyerni, az estélyen pedig oly személyiségekkel kell találkozniuk, akiknek az ügyre döntő befolyása van.

Az asszony elalszik és álmában (ez a második felvonás) látja mindazokat az örüléseit, melyeket férje az estélyen provokálna, gyanúsítván őt a jelenlevő nagykövettől a felszolgáló lakájig mindenkivel. Ez a felvonás oly csodásan van megírva, az álom átmenetnélküliségei oly hiven, néhol grotesz-

ken vannak megcsinálva, amint ezt csak Molnár ragyogó szelleme képes megalkotni. A harmadik felvonásban az asszony már felébredt és az estélyre öltözködni készül. Épen akkor, az esti órák dacára, látót jelent a cseléd. És egy pillanatra rá, — belép az a férfi, kire Kelemen már a vendéglőben feltékeny volt, — Szabó György, a temesvári ügyvédjelölt. És kiderül, hogy az ő főnöke az a temesvári ügyvéd, akivel közösen Kelemen földet akar bérelni. Az ügyvédjelölt épen azért jött most a fővárosba, mert addig, amíg ez a bérletügy lebonyolítódik, főnöke megbízásából Kelemen irodájában kell dolgoznia.

Az asszony agyán villámszerűen átcikkáznak az álombeli jelenetek, maga előtt látja férje feltékenységet, ha az a fiatalember, kire már első látáskor feltékeny volt, hónapokon át házukban dolgozna és ahelyett, hogy magát ennek kitenné, inkább lemond a gazdagságról, amelyet a bérlet rájuk nézve jelentene és rábírja férjét, hogy az ügyletről mondjon le. Nem is mennek az estélyre, otthon maradnak, a férj megérti felesége gondolatmenetét és higgyéssel feltékenységből, — a farkas el van űzve, nem kell már féltetni a kicsi bányákat. Én itt csak a temesvári vonatkozásokot ragadtam ki. A darab tele van humorról, szípkázó szellemmel, ragyogó pszichológiai megfigyelésekkel, szóval igazi Molnár darab.

Támadás

a trónörökös ellen.

(Kinos jelenet az osztrák delegációban.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, november 6.

Az osztrák delegáció ma délutáni ülésén Backesen márk, Bernhater és Susztarsics delegátusok helyeselték a külügyi politikáikat. Ellenbogen szocialista delegátus hevesen támadta a politika negyedik faktorát: a belvedert, amely állandóan beleavatkozik a dolgokba.

— A Reichspost folytonosan a trónörökösre hivatkozik, mondja Ellenbogen, ennél fogva ő neki is meg kell állapítania, hogy a közvélemény a leghatározottabban elítéli és tiltakozik azon folytonos nyugtalanság ellen, amelyet a belveder okoz. Tudtával az alkotmány a parlamentből, a kormányból és a koronából áll, egy negyedik faktor nem létezik. Azonban ez a negyedik faktor nagyon türelmetlen és úgy látszik, nem tudja a dolgok természetes folyását kivárni. Ha a delegációban csak a nyoma lenne annak, amit férfi büszkeségnek lehet nevezni a trón előtt, akkor egyhanguan és a leghatározottabban tiltakozni kellene azon alkotmányselelem ellen, amelyek ebben a folytonos beavatkozásban rejlenek. A világ meg van győződve arról, hogy a király a békét akarja és ennél fogva a korona auctoritásának tudatos lenézése fekszik abban, ha a királynak ezt a szándékát arról az oldalról folytonosan keresztetzeni akarja a trónörökös.

Berchtold Lipót külügyminiszter heves és izgatott hangon válaszolt a támadásra. Visszautasította Ellenbogen vádját és kijelentette, hogy a belveder egyáltalán nem avatkozik bele a politikába és abszolút távol tartja magát az eseményektől.

Bécsből táviratozzák: A Neues Wiener Journal a belvederekből szerzett értesülése szerint Ferenc Ferdinánd trónörökös helyteleníti néhány hozzá közel álló lapnak agresszív politikáját. A trónörökös teljesen egyetért hivatalos politikánk vezetésével és feltétlenül a béke és a Balkán államokkal való barátságos egyetértés mellett van, mert csak így látja biztosítottak Ausztria-Magyarország gazdasági érdekeit. Ez az újságközlemény tulajdonképpen a cáfolata a Reichspost tegnapi cikkének.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Csütörtök: *Primrose kisasszony*, vígjáték.

Péntek: *Primrose kisasszony*, vígjáték.

Szombat: *A szép gárdista*, operette.

Vasárnap: Délután: *A falu rossza*, népszínmű. Este: *Cigányszerelem*, operette.

Primrose kisasszony.

(Színmű 3 felvonásban. Írták: Flers és Caillavet. Fordította: Góth Sándor. Bemutató előadás.)

A mai darab ugynevezett fehér darab. Mentem minden kétértelműségtől, üde, illatos levegőben játszadják le a három felvonást, melyben valójában alig történik egyéb, minthogy a bájos kis Primerose, a vidám, duzzadó életkedvben tobzódó kis leány apácának megy, mi visszatér a polgári életbe, hogy végül férjhez menjen. Nincsenek a darabban nagy akciók, nincs ennyi semmi megoldásra váró problémája, azonban a szerzők művészete lebilincselően viszi a színjátékot, gyönyörűséget szerezve mindenkinek. Flers és Caillavet bravurja épen ebben nyilvánlik meg, hogy még egy ilyen eseménytelen darabba is tudnak annyit adni, ami föltétlenül pártjukra hódítja a nézőt. A szerelmi praktikákban otthonos Sermaizené, a túlságosan liberális biboros látszólag passzivitásra szánt alakok, valójában azonban ezek adják meg a darabnak azt a levegőt, melylyel irodalmi nivó, izlés tekintetében kiváltságos helyet biztosít magának a Primerose kisasszony a hasonló témájú, gyengébb szűzsejű darabok között. Egyrészt a sokszor jóleső, keresetlen, a romantikára hajló hang és téma, másrészt a francia eszprinek nyári villámlásokra emlékeztető felvillanása hozott a darabnak nálunk is meleg sikert és biztosítja a következő előadások iránt is az érdeklődést.

Két végtelenül rokonszenves ember szerelmét adja a darab. Primerose szereti Pierret és ez őt viszont. Mikor Pierret megelőzőleg Primerose levélben megvallja szerelmét és most Pierren volna a sor nyilatkoznia, jön a rettenetes hír, hogy Pierre minden vagyona elveszett egy amerikai bankbukásnál. A negyvenedik évben járó Pierre nem akarja a leány boldogságának útját szegni és inkább eltitkolja szerelmét, sőt egyenesen megmondja a leánynak, hogy nem szereti és Amerikába költözik. Primerose apáca lesz. Betegeket ápol, jókedvű, visszatért az életkedve és első és egyetlen szerelme már csak emlékként él szívében. Rövidesen a felszentelés előtt anyagiakban ismét meggyarapodva visszatér Pierre, aki az első véletlen találkozásnál mindent elmond Primerosenak, aki most már nem sok kedvet érez az apáca hivatáshoz, leteszi a darócot és Pierre felesége lesz. Ennyi az egész. Kevés, de ügyesen, élvezetesen megcsinálva.

Primeroset H. Harmath Józsa adta egyéni szeretetreméltóságának megvesztegető fegyvereivel, ami sikert jelentett. Közvetlen kedves volt, elhittük neki az örömet, a könyeit, a boldogságát is vele éreztünk. Beregi Sándor dr. játszotta Pierret férfias komolysággal, sok szívvél, őszinte igaz megérzéssel. Ők ketten vitték értékes sikerre a darabot. Várnay a biboros szerepében egyszerű eszközökkel produkált ismét értékes alakítást. Okos, melegsívű és jószágos volt, az elismerés minden érdeme kijár számára. Nem felelt meg Follinusné egyéniségének Sermaizené szerepe, helyette szívesebben láttuk volna Kápolnay Juliskát az előkelő mondan szerepében. (H. G.)

* A betiltott „Limonádé ezredes”. Szabadkáról jelentik: Jelentettük, hogy a szabadkai színházi bizottság több tagja kifogásolta, hogy a „Limonádé ezredes” című operettben a munkapártot kritizáló kuplékat énekelnek. A színházi bizottság az országsszerte megnyilvánuló érdeklődésnél fogva, melyet ez a tiltakozó incidens kel-

tett, attól tartott, hogy az operett politikai demonstrációkra fog alkalmat adni s ez okból a bizottság egyik tagja felkérte a színházgázt, hogy a darabot vegye le a műsorról.

* A műcsarnok őszi tárlatáról ma számoltak be a fővárosi lapok. A bírságok, melyek az egyes lapok hasábjain megjelentek, tükrözik annak az éles és sokszor kiméletlen harcnak, melylyel a régi iskola hívei és a modernnek egymással szemben küzdenek. A modern piktúrát kedvelő műkritikusok csak a moderneket, az akadémiás irányzattal rokonszenvezők csak a régi iskola híveit dicsérik. Nagyon keveseknek jutott ki mindkét irányzat kritikusaiknak az elismeréséből. Ezen kevesek közé tartozik Romek Árpád, kinek ragyogó tiszta színeit és beravuros technikáját az egész fővárosi sajtó kiemeli. Ez ránk aradiakra, most azért aktuális, mert Romek Árpád képéből most egy egész kis kollekció van Aradon a Kerpel könyvkereskedésben lévő Solymosi-féle kiállításon. Gyűjtőink és műbarátaink helyesen teszik, ha felhasználják a kínálkozó alkalmat és beszerезnek egy-egy képet ennek a nagytudású művésznek gyűjteményéből, kinek egy-egy gyözelemes művészstációjáról még gyakran lesz alkalmunk olvasni.

* Szencziócs bemutatja az Urániában. (A halálgyűrű sikere.) Az Uránia fennállása óta nem volt reá példa, hogy egy film oly nagy sikert aratott volna, mint a Gaumont gyár legújabb remeke, a Halálgyűrű. Ha a legpazarabb jelzőkkel halmozánk el ezt a képet, még akkor is csak halavány maradna a dicséret: ez a film, amelyet a legnagyobb élő regényíró, Anatol France írt, meséje, kiállítása, rendezése tekintetében felülmúl mindent, amit eddig produkáltak. A rondiózus kép, amelynek meséje három—négy nemezedéket, évszázadokat mutat be, oly hatást váltott ki a publikumból, amelyre még nem volt példa. A film egy-egy hatásosabb jeleneténél a csodálat felkeltése morajlott végig a nézőtérben. A „Halálgyűrű” meséjét az életből vette Anatol France. A Titanic kel egyült, süllyedt a mélységbe a Hope gyémánt, amelyről az a habona járt szájról-szájra, hogy szerencsétlenségét hoz tulajdonosára, sőt meg is öli. Ezt a témát dolgozza fel művészi kézzel Anatol France. A „Halálgyűrű”, amelyet egy egyiptomi mumiától rabolnak el, minden tulajdonosának halálát okozza. Az egyik vérmérgezést kap, a másikat orozva lelövik, a harmadik aeroplánival lezuhan, a negyedik automobilal rohan a halált hozó mélységbe, míg végre egy tudós megállapítja az eredetét s visszatéríti a gyűrűt a mumia ujjaira. Az év legszenzációsabb slágere mellett a halkan háború eseményeit is bemutatja az Uránia műsora. 177

* A balkáni harctér az Apollóban látható. A balkáni nagy háború rendkívül érdeklősítő momentumai eredeti felvételekben láthatók az Apolló színházban. 177

* Állandó képkiallítás Nagy Géza fényképész kapualjában. Interieur felvételek saját lakáson, ugyisint mindenféle fényképnagyítás és egyéb külső felvételek szolid árak mellett eszközöltnék. Műtermi felvételek naponta reggel 8-tól délután 5 óráig. Arad, Andrassy-tér 22. sz. Polgári takp. épület, földszint. Telefon 922.

* Vendrey tata az Apolló-színházban. Szépszámu, előkelő közönség gyűlt egybe ma az Apolló színházban, hogy gyönyörködjön régi ismerősének, az örökké vidám Vendrey tatának pompás alkálításában. „A tata, mint dada” című moziboházatot az öreg Vendrey kedvéért íratta a Hunia magyar filmgyár s ez meg is látszik az alakításban. Vendrey tata igazán önmagát mulja felül a rászabott, egyébként is halás szerepben. Ahogy megjelenik groteszk alakjával a vásznon, felragyog a közönség arca s jókedv, nevetés s taps kíséri végig az alakítást. Elgondolni is mulatságos az öreg Vendreyt dadának öltöztetni. Hát még mily pompás mulatság végignézni, amint a reá bízott kis porontyot ápolja s a szerelmes szívű tűzoltót meghódítja. Ez az alakítás Vendreynek a mozi történetében is világhírű nevet fog szerezni, ami nemcsak az ő egyéni sikere lesz, hanem Magyarországé is, ahol oly kiváló mozi-színészek is akadnak, mint amilyenek Vendrey bizonyult. A ma nagy sikerrel bemutatott magyar boházat még csütörtökön és pénteken marad műsoron. 177

* 60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 180 hangjegy 2 kor. 40 fill.-ért kaphatók Kerpel Leó kölcsönöztiintézetében, Aradon.

A nagyhatalmak béket akarnak.

(Intelem Szerbiának. — Bonyodalom monarchiánk és Szerbia között.)

— Saját tudósítónk jelentései. —

Arad, november 6.

A török fővárosból se küldenek már olyan jelentéseket, amelyek cáfolni igyekeznek a balkáni államok csodaszámába menő sikereit. Ott is elismerik, hogy Törökországot legyőzték ellenfelei és a török kormány minden áron való békét akar. A nagyhatalmak elvállalták a béke közvetítését és a balkáni kérdés rendezését azzal a kikötéssel, ha a szultán mindenben aláveti magát az európai hatalmak kívánságának. Egyik távirat szerint ezt a föltételt a török kormány elfogadta, de van olyan jelentés is, amely azt mondja, hogy az ilyen megalázó békét Törökország nem fogadhatja el. Monarchiánk és Szerbia között differenciák vannak, mert Szerbia ki akar jutni az Adria tengerre és ezzel súlyosan sérti a mi kereskedelmi érdekeinket.

Távirataink ezek:

Törökország nem enged?

Konstantinápoly: Kiamil pasa nagyvezér dolgozószobájába vitette ágyát és onnan ki sem mozdul. Ő az egyetlen, aki remél. Megdöbbenve látták, hogy a török szultán az utóbbi napok alatt éveket öregeedett. Pénteken a szelamlíkon általánosan feltűnt a szultán sápadt arca. A konstantinápolyi nagykövetek közölték a portával, hogy *kormányai csak abban az esetben vállalkoznak békeközvetítésre, ha Törökország teljesen rájuk bizza, hogy ők állapítsák meg azt, amint az adott körülmények között lehetséges.* Ma a porta tiltakozott, hogy így kössenek békét s arra is el van szánva, hogy a szultán átköltözik a kisázsiai Brüsszába és onnét szervezze az ellentállás folytatását.

A szerbek az Adria tengeren.

— Bonyodalmak a monarchiával. —

Belgrád: A harmadik szerb sereg, amelynek Sándor trónörökös és Putnik generalisszimusz a vezérei, a legújabb — hivatalosan is megerősített — jelentés szerint jobbfelé kanyarodott és az Adriai tenger felé vonul. A seregnek az az utasítása, hogy *San Giovanni di Medue és Durazzo délalbániai kikötővárosokat elfoglalja.* E percben még nem lehet tudni, komoly foglalási szándékkal vág át a sereg Albánián, vagy csak biztosítékot akar nyerni arra nézve, hogy egy új albán tartomány létesítése esetére eddigi, Albánián kívül eső hódításai birtokában hagyassanak. Az előbbi esetben komolyabb bonyodalmaktól kell tartani, ha most azonnal nem is, a háború befejezése után mindenesetre.

Belgrád, november 6. Egész éjjel együtt ült a minisztertanács, melyről szenzációs hírek keringtek már este a városban. Reggelre kiderült, hogy a minisztertanács elhatározta, hogy *Ausztria-Magyarországnak amaz intését, mellyel Albánia elfoglalásától akarja visszatartani Szerbiát, Szerbia nem tartozik figyelembe venni.* A hatalmak közvetítését is csupán akkor hajlandó Szerbia elfogadni, ha ez nem akadályozza meg a szerb hadsereget további előnyomulásában az Adria felé. A kormány utasította a hadvezetőséget, hogy foglalja el Durazzot. Feltűnt Redlich József dr. osztrák delegátus ideérkezése, Redlich meglátogatta Pasicot és más előkelő politikusokat. Ugron István, Ausztria-Magyarország belgrádi követe, tegnap *hosszabb ideig tanácskozott Pasiccsal és ma reggel Budapestre utazott, azt mondják, fontos misszióval.* — A lakosság diadalittas hangulatát ma a tetőpontig

fokozta az a hír, hogy a Pétervárról távirat érkezett a község tanácsától, amely gratulált Szerbiának sikereihez. Az osztrák-magyar hadsereg háromtisztje, *Szlavulyevics István, Mathevics Miklós és Maties Szvetozár,* belépett a szerb hadseregbe.

Belgrád: A minisztertanács a hatalmak diplomáciai közvetítésénél első sorban Ausztria-Magyarország és Olaszország felfogásával foglalkozik abban az esetben, ha a szerb sereg az Adriáig nyomulna előre. A szövetséges Balkán államok semmi esetre sem fogadnak el a hatalmak közvetítését, ha el akarnak Szerbiát zárni az Adria tengerből, mert ez a létérdeke. Ennek megfelelően a szerb sereg utasítást kapott, hogy szállja meg Durazzot és San Giovanni di Meduat. Az ellen sem a szerb kormánynak, sem a szövetséges államoknak nem volna kifogásuk, ha a hatalmak Albánia számára autonómiát kívánnának.

Belgrád: Berchtold gróf expozéja itt a legjobb benyomást keltette. A Szamuprava kijelenti, hogy Ausztria-Magyarországnak teljes joga van kereskedelmi érdekeit Szerbiával szemben védeni.

Budapest, november 6. Ugron, a belgrádi nagykövet ma Budapestre érkezett és tárgyalt Berchtold gróffal.

A nagyhatalmak beavatkozása.

Berlin: Az olasz királynál tegnap Szangiuliano ünnepélyes audiencián jelent meg, akinek az olasz király sajátkezű levelét nyújtotta át.

London, november 6. A Daily Telegraphnak jelentik Konstantinápolyból: A nagykövetek a portának azt a tanácsot adták, jelentse ki, hogy Törökország Európára bizza, hogy a közbelépés számára az alapot megteremtse. A porta hozzájárult oly jegyzékhez, a melyben a következő mondat foglaltatik:

Törökország az ellenségeskedésnek nyomban való megszüntetése céljából a nagyhatalmakra bizza a békeföltételek megállapítását.

Bulgária elhatározta, hogy minden közbelépést a leghatározottabban visszautasít. Ha a bolgároknak sikerül a csatáldzsai vonal forszírozása és Konstantinápoly ellen való előrenyomulása, akkor a török kormány a legvégsőre fogja magát elhatározni, hogy a békeszerződésnek Konstantinápolyban való aláírását elkerülje.

London, november 6. A nemzetközi helyzetben fontos fordulat van készülöben. A bolgár kormány a nagyhatalmak mediációját kívánja. Azt még nem tudják, vajon a bolgár kormány ilyen értelemben a nagyhatalmakhoz fordult-e már, de illetékes forrásból érkező jelentés szerint a bolgár kormány az angol sajtóhoz fordult, hogy ez követelje az angol kormánytól, hogy a hatalmak közbelépését keresztülvigye, úgy, ahogyan annak idején az Egyesült Államok léptek közbe Oroszország és Japánország között.

London, november 6. A kabinetek folytatják eszmévitásukat. A Daily Mail nek azt jelentik Bécsből, hogy Európának nagyon veszedelmes meglepetésre kell elkészülnie lennie, ha *Belgrádban nem fognak okos tanácsra hallgatni.*

Nikita meg van elégedve.

Bécs, november 6. Nikita király Rijekában kihallgatáson fogadta a N. W. Tgbl. tudósítóját, akinek ezt mondta:

— Az igazságos ügy diadala nagyon megörvendeztetett, habár a balkáni szövetség nagy munkája nem fogja azonnal megérlelni a remélt győlmölcsöt, amely a diadalmas szövetséges hadseregek és a szövetséges népek kívánságainak megfelelően. De boldogok vagyunk, hogy *jövőnk most már biztosítva lesz.* A Balkán szövetség eszméje győzött s ezzel új tényező érvényesült a világ politikában. A balkáni királyságok már most kétségtelenül teljesíteni fogják az őket megillető kultúrmissziót. És hogyan kellett ezt a missziót keresztül vinnünk? Fegyveres erővel, amit *élénken sajnálunk.* De ezzel a fegyveres erővel véget vetettünk Euró-

pában az elviselhetetlen barbárság utolsó maradványainak. A balkáni királyságok ezzel nagy hála kötelezték Európát. Mindenkinek el kell ismerni, hogy mi kevés nap alatt oly művet végeztünk, amelynek elintézése körül a civilizált Európa egy évszázadnál tovább fáradozott. A különbség csak az, hogy nekünk a véres utat kellett választanunk. Most magunk akarjuk ügyeinket rendbehozni. Hígyje el nekünk, hogy diadalaink nem tettek bennünket túlmerészsé s egy pillanatra mi sem tévesztettük szemünk elől, hogy *kivánságainkat Európa általános helyzetével összehangzásba kell hoznunk.* Aki segítségünkre lesz, hogy ebből a háborúból sikereinknek megfelelő hasznot húzzunk, az a Balkán tartós békeje körül nagy érdemeket fog szerezni. Ebben az esetben a balkáni királyságoknak módjukban lesz, hogy nagy mérséklést tanúsítsanak. Csak oly békét kívánunk, amely igazságot biztosít nekünk és testvéreinknek korlátlan szabadságot ad. A szomszéd monarchiának, amely a balkáni birtokállományban legjobban van érdekelve, most alkalma fog nyílani, hogy a békéhez és az igazságos ügy győzelméhez hozzájáruljon. Tőle fog függni, vajon a Balkán félszigetén egész Európa javára gyorsan fog-e a béke visszatérni.

Anglia, Románia és a franciák.

London, november 6. A legtöbb újság rámutat Berchtold gróf nyilatkozatának mérséklésére s azt mondja, hogy *Ausztriának és Magyarországnak ez a viselkedése nagyon meg fogja könnyíteni a válság megoldását.*

Bukarest, november 6. Az összehívandó balkáni nemzetközi konferencián Románia is részt fog venni. Diplomáciai körökből jelentik, hogy Oroszország különösen Románia iránt nagyon érdeklődik.

Páris, november 6. A török kormány a kabinetekeket arra kérte, hogy *intézkedjenek az ellenségeskedésnek nyomban való megszüntetéséről és a békeföltételek megállapításáról.* A párisi török nagykövet személyesen adta át jegyzékét Poincaré miniszterelnöknek, aki kijelentette, hogy a hatalmak a hadakozó felekre nyomást nem gyakorolhatnak és hogy a hatalmak a mediációt csak akkor kezdhetik meg, ha valamennyi hadviselő fél elfogadja. A francia kormány értesítette a hatalmakat, hogy Franciaország hajlandó arra, hogy velük Törökországnak emez új kéréséről tárgyaljon. A hatalmak már most a szövetséges királyságoknál tudakozódni fognak, hogy mily föltételekhez kötik a fegyverszünetet. Ezzel foglalkozott a tegnap éjjeli miniszteri tanácskozás, amelyben tisztába jöttek azzal, hogy sem Franciaország, sem a többi nagyhatalom nem gyakorolhat nyomást. Franciaország eddig még nem határozott arról, hogy mit kell tenni abban az esetben, ha a fegyverszünet föltételei oly súlyosak lennének, hogy Törökország azokat nem fogadhatná el, vagy hogy mi történjék akkor, ha a balkáni államok kijelentik, hogy az ellenségeskedés megszüntetésének ideje még nem érkezett el és hogy a bolgárok csak Konstantinápolyban, a szerbek és görögök pedig csak Szalonikiban akarnának békét kötni. A miniszteri tanácskozás csak azt tudta megállapítani, hogy a hatalmak mind a békét akarják.

Vilmos császár gratulál.

Szofia, november 6. Ferdinánd király főhadiszállásán fogadta a német katonai attasét, aki jelentette neki, hogy Vilmos császár szerencsekíváratának átadásával van megbízva.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjeli-nappali)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjeli használható)	
telekallomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Legujabb.

Szaloniki meghódol. — Az áttört vonal)

— Lapzárta után érkezett táviratok. —

London: Szófiából jelenti a Daily Mail, hogy a bolgárok elfoglalták Derkost, amely 40 kilométernyire van Konstantinápolytól a csatlakozási vonalon. — Ha ez a hír igaz, úgy a csatlakozási vonalt a bolgárok már áttörték.

Belgrád: Tegnap volt Szaloniki előtt az első összecsapás a szerb és török csapatok között. A törököket visszaverték. Miután Szalonikiben csak kevés csapat van, azt hiszik, hogy a szerb hadsereg csak kevés ellenállásra fog találni a város elfoglalásánál.

Szaloniki: A város helyzete reménytelenné tekintendő. A polgármester alkudozásokat folytat Szaloniki földadása tárgyában.

Drinápoly: Végre sikerült a távirót helyreállítani a drinápolyi vonalon, úgy, hogy ma Konstantinápolyból és Drinápolyból hírek érkeztek, amelyek szerint a bolgárok felszólítást intéztek repülőgép által a várba dobott proklamáció útján a lakossághoz, hogy adja meg magát, miután Kirkilissze elestével semmi reménye sincs arra, hogy fentartsa magát. A várparancsnok ezzel szemben felszólítást intézett a török lakossághoz, hogy viselkedjék nyugodtan, a vár teljesen ellentállóképes, százezreknek, ezer ágyúnak is ellent fog állani.

Szofia: Itt az a vélemény, hogy a bolgárok nem fogják ostromolni Drinápolyt, hanem megelégednek azzal, hogy a várost körülzárják. — A Marica vizét visszaterelték a bolgárok, úgy hogy ez elfogja önteni Drinápolyt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A hamis eskü. Az aradi törvényszék előtt ma egy érdekes bűntudomány tárgyaltak, amely világot vet néhány megyeheli falu erkölcsi állapotára. A megye egyes községei lassanként olyan hirhedtségre tesznek szert, mint a mármarosai falvak, ahonnan azzal indulnak be az emberek a törvényszékre, hogy „majd csak akad valami ügy, amelyben tanuszkodhatnának.” Két év előtt történt, hogy Ursz Mitru kürtösi lakos 2400 korona kölcsöntőke erejéig pórt tett Ursz Juonné ellen folyamathat. Ursz Mitru időközben elhalt s így gyermekei, mint jogutódai folytatták a pórt. A tárgyaláson az után nagy meglepetésben volt részük. Ursz Juonné hét tanúval jelent meg, akik valamennyien esküvel bizonyították, hogy alperes a kereseti összeget Ursz Mitrunak már megfizette. A hamis tanúknak azonban pechük volt, mert felperesek képviselője, Veliciu Romulusz dr. beigazolta a járásbíró előtt, hogy Ursz a mondott időben már halálos beteg volt s így lehetetlen, hogy alperes abban az időben fizetést teljesített volna. A sommás pórt így az összes fórumokon megnyerte a felperes s ekkor Veliciu dr. hamis tanúzás és hamis eskü büntetése miatt feljelentette a hét mentőtanút, névszerint Ursz Juont, Czokás Tógyert, Muntján Tógyert, Ursz Mojszét, Mercse Fülöpöt, Kürt Jozsifot és Lukács Mitrut. A vádlottak közül a törvényszék Ursz Juont egy évi börtönre, Muntján Tógyert és Lukács Mitrut pedig 8–8 havi börtönre ítélte, Ursz Mojszét és Mercse Fülöpöt felmentette, Kürt Jozsif meghalt, míg Czokás Tógyer időközben megszökött.

§ Börtönre ítélt kuruzsló asszony. Régi jó ismerőse már az aradi törvényszéknek Bokor Mária aradi cigányasszony, aki hiszékeny cseléd leányoktól azzal szokott pénzt kicsalni, hogy a szeretőjükhöz segíti őket egy „kis szellem” segítségével. A „kis szellem” szerepét minden alkalommal más más cimborá vállalta olyképen, hogy a pincéből, vagy a padlásról felelgetett a derék jósnő kérdőszökeire. Ma újra ilyen ügy miatt állott a törvényszék előtt Bokor Mari, akit, miután visszaeső bűnös, két évi börtönre ítélték ezúttal.

§ A nadabi bérnyilkosság. Az aradi törvényszék, mint esküdtbírószék ma délelőtt folytatta a nadabi bérnyilkosság tárgyalását. Ma Daun Péter és Kádár Dema Tódor másod és harmadrendű vádlottakat hallgatták ki. Daun elmondotta, hogy ő Kádárné rábeszélésére a merénylet napján Kádár Tivadar lakásának ablakáig kísérté Pécskánt, az elsőrendű vádlottat. Kádár Dema Tódor elmondotta, hogy apja rosszul bánt anyjával s emiatt sokat civakodtak, de azt tagadta, hogy Pécskánt ő, vagy anyja beszéltek volna rá a merénylet elkövetésére. Szembesítik Pécskánnal, de mindketten vallomásuk mellett maradnak. Délben egy órakor Nagy József elnök a tárgyalás folytatását a védők kérelmére holnapra halasztotta.

HIREK.

Kikeresztelkedett rituális gyilkos.

— Egy szenzációs bűnügy. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, november 6

Ami Magyarországon Tiszaeszlárt, ugyanazt jelenti Ausztriában a piszkos kis község: Polna. Több évtized előtt egy napon meggyilkolva lették fel a csehországi Polnán a kis Hruza Ágneszt. A tisztaeszlári esettel analóg módon, hirtelen felütötte fejét az ostoba vád: a leányt a zsidók ölték meg, vért vették rituális célokra. Ennek a borzalmas vérvádnak terjesztője az antiszemita bécsi újság, a „Deutsches Volksblatt” Urban nevű munkatársa volt első sorban, aki lapjában „megdönthetetlen” bizonyítékokat sorakoztatott fel a vérvád meséjének elhárítására. Kutatott a tettes után és sikerült is neki ezt a hülyeségben szenvedő fiatal legény, Hülsner személyében „kinyomozni.” Az idióta fiút el is ítélték *kötél általi halálra*, mert a bíróság a vérvádat bebizonyítottának vette.

Hülsner azóta — királyi kegyelem folytán — életfogytiglani börtönre átváltoztatott büntetését a pankráci fegyházban, majd pedig az alsóausztriai Steinban üli le.

Most váratlanul szenzációs változásról kapunk jelentést. A szerencsétlen zsidó fiu nemrégiben kikeresztelkedett benn a fegyházban. Ugy látszik, hogy — tudta: miért teszi ezt... Most várja teljes megkegyelmeztetését!

Ugyancsak ez ügygel kapcsolatban telefonálja bécsi tudósítónk: Polnán tegnap jelentkezett a csendőrségnél egy Schmejkál nevű ottani cipésmester, aki azzal vádolta önmagát, hogy a polnai „rituális” gyilkosságot ő követte el. Felelőse bevallotta, hogy már régen tudott férje bűnéről, de nem szólt. A házaspárt letartóztatták. Schmejkál nem zsidó, ami növeli az ügy bonyolalmait.

— Mi lesz Tisza aradi beszédében? Tisza István gróf ma a késő délutáni órákig a belügyminisztériumban tartózkodott, ahol Némethy Károly államtitkárral a választójogi törvényjavaslat előmunkálatairól és ezt megelőzőleg statisztikai munkálatokról tanácskozott. Ezért az ügyosztály összes tisztviselői a belügyminisztériumban tartózkodtak. Tisza István megkérte az államtitkárt, hogy vagy ezen a héten, vagy a jövő hét valamelyik napján álljon meg egyszer rendelkezésére az ügyosztállyal együtt. Kétségtelen tehát, hogy Tisza Aradon a választójogról fog érdekes és pontos adatokkal támogatott beszédet mondani.

— Eljegyzések. Balcsó Antal és rétháti Kövér Margit jegyesek. (Minden külön értesítés helyett). — Neumann Oszkár cs. és kir. 33. gyalogezredbeli hadnagy és rétháti Kövér Klára jegyesek. (Minden külön értesítés helyett). — Székely Sándor eljegyezte Orth Juliska urleányt Aradon.

— Tizenöt milliós fizetéseképtelenség? Bécsi tudósítónk jelenti: Beavatott bankkörökben néhány nap óta szenzációs fizetéseképtelenségről suttognak. Arról van szó, hogy a hatalmas „Verkehrsbank” egyik üzleti alkotása, a bécsi „Portois et Fix” butorgyár, amely cégnek Párisban és Bukarestben is vannak nagy lerakatai, kinos fizetési zavarokba jutott. Az egyenlőre még meg nem erősített hír szerint, az 1907. óta fennálló és 4.000.000 korona alaptőkéjű „Portois et Fix” cég passzívája meghaladja a tizenöt millió koronát, amelyvel szemben azonban tekintélyes aktívum is van. Hír szerint a szanalás nehézségekbe ütközik, bár a több milliós Verkehrsbank nagy érdeke, hogy a céget megmentse a hirtelen összeomlástól. A hírt fenntartással közöljük.

— A román hadsereg mozgósítása. Mint bécsi munkatársunk jelenti, kedden távirati felszólítást kapott a bécsi Schlesinger V. és társa nagy lókereskedő cég a román hadügyminisztériumtól, hogy a fennálló szerződés értelmében haladéktalanul vásároljon a román kormány részére négyezer darab lovat és szállítsa azokat azonnal egyelőre Konstanzába, ahol az állatokat a hivatalos bizottság készpénz ellenében átfogja venni. Utasítja a hadvezetőség a nevezett céget, hogy a 4000 ló hegyi hadjáratra alkalmas legyen.

— Elhunyt plébános. A csanádgyházmegye papságának gyásza van. Oehring Albert kevermesi plébános az aradi kórházban ötvennyolc éves korában meghalt. A holttestet holnap helyezik örök nyugalomra Kevermesen. A gyászszertartást Dörner József dombezyházi esperes-plébános fogja végezni. Oehring Albert 1854. évi november hónapban született Makón; pappá szenteltetett 1879. évben és mint segédlelkész működött Pécskán, Makón és Szeged-Belvárosban, 1889-ben Kevermesre helyeztetett át és azóta mint plébános működött ott, kiérdemelve hívei szeretetét és tiszteletét. Az ötvennyolc éves plébánost hashártyagyulladás ölte meg.

— Előléptetett tűzértisztek. A Kiszentmiklóson állomásozó 7. számú lovas tűzérosztálynál november elsején a következő előléptetések történtek: Százados lett Sturm Albert tűzerőhadnagy; főhadnagyi rangot kaptak Gergej Erik, Reiter József és lovag Hubicki Alfréd tűzerőhadnagyk, végül Kleinhempel Gvula zászlóst hadnaggyá nevezte ki a király. Ugyancsak november elsején lépett elő századossá Jarabin Rezső az aradi térparancsnokságnál beosztott főhadnagy.

— Öngyilkos katonai pap. Pólából táviratozzák nekünk: Itt a San Polikarpon levő lakásában ma revolveréből föbelötte magát a cs. és kir. haditengerész 33 éves tábortól lelkész, E. Antal. A revolvergolyó súlyos sebet ütött a lelkész halántékán és az agyvelőt is megsértette. Tettének okát nem tudják.

— Iparos és kereskedő nagygyűlés Aradon. Amint ismeretes, a pénzügyminisztérium azzal a tervvel foglalkozik, hogy a betegápolási pótdát 10 százalékra emelje fel. Ez a törekvés a betegsegélyezés által amúgy is tulterhelt iparosokban és kereskedők világban a legteljesebb ellenállást keltette, s egymásután hangzottak fel a tiltakozások. Az aradi és aradmegyei iparos- és kereskedő osztály vasárnap, november 10 én délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében nagygyűlést tart, hogy tiltakozzék ez újabb megterhelés ellen.

— Letartóztatott tolvaj. Az aradi rendőrség ma reggel a vasuti állomáson letartóztatta Jordan Nikoli péksegédet, aki mint azt megírtuk, tegnap a Vashid-szállóban ellopta Barnau Péter kiszentmiklósi állatkereskedő 160 koronáját. A tolvaj leltatta a kereskedőt s mikor az teljesen eszméletlen állapotba került, kifosztotta. Tegnap este elutazott Aradról Pécskára és ott 30 koronát elköltött. Ma reggel azonban ide vissza jött, hogy innen Budapestre utazzék. A vasuti kirendeltség egyik rendőre felismerte és letartóztatta.

— Életunt aradi urinő. Ma délután három órakor a Deák Ferenc-utca egyik háza előtt sajnálatraméltó okokból nagy embercsődület támadt. A házban az aradi színház egyik tagjának van lakása, de ebben néhány nap óta csak egy fiatal asszony lakik, aki mindössze néhány hónapja rendezte be itt a sok boldogságot ígérő családi otthont, azonban mint azt már megírtuk, csakhamar elhagyta a férj, sőt válókeresetet is indított felesége ellen, mert a fiatal asszony háttartalan feltékenykedése lehetetlenné tette az együttélést. Mióta a fészek üresen áll, egy nyugodt napja sem volt a fiatal urinőnek, akinek amugy is exaltált lelkületét megrázkódtatta a sajnálatos családi tragédia. Ma délután is erős idegrohamok jelentkeztek nála, a szinte eszméletlen állapotban arra határozta el magát, hogy öngyilkos lesz és kiakart ugrani az ablakon. Megtudták akadályozni a végzetes tett elkövetésében, de az utcán járók fantáziájában azonnal mint tény jelentkezett ez az esemény és valaki a rendőrségre telefonált azt jelentve, hogy öngyilkosság történt, küldjék ki a mentőket. Időközben azonban megjelent a beteg asszonynál Kabdebó György városi tisztí orvos, aki megállapította, hogy csak idegrohamokról van szó, amelyek elég súlyosak ugyan és elrendelte, hogy egy pillanatra se hagyják felügyelet nélkül a beteget. A mentőkoosít tehát nem küldötte ki a rendőrség, mert arra nem volt szükség.

— A repülőgép halottai. Halbstadt-ból táviratozzák: Az itteni repülőtérén ma délután Aufenrichter hadnagy és Meier mérnök 25 méternyi magasságból lezuhantak s mindketten rögtön meghaltak.

— A rendőrlégénység egészségtelen lakása miatt megindított újabb akcióban ma Green Nándor aradi főkapitány hivatalosan is állást foglalt, illetve mint egészségügyi elsőfokú hatóság járt el. Meghozta határozatát Kabdebó György dr. kerületi tisztiorvos szakvéleménye alapján, amelyet lapunk mai számában ismertettünk és amely egészség elleneseknek mondja a városházi pince-lakásokat. A főkapitány az 1876. évi XIV. törvények 11. cikkének értelmében kimondotta, hogy a városház pincéiben levő lakások használatát tiltja és a városház, mint háztulajdonosnak képviselőjét Varjassy Lajos polgármestert azzal a figyelmeztetéssel értesíti erről, hogy egy éven belül a rendőrség részére gondoskodják megfelelő lakhelyekről, mert különben karhatalommal lakoltatja ki azokat a legénységet. Az említett törvény szakasza kimondja, hogy a hatóságnak joga van egészségtelenné deklarált lakásokat azonnal kiüríttetni, de a körülmények mérlegelésével egy évre határidőt adhat a változásra.

— Elfogott ékszerlovaj. Veszedelemes besurranó tolvajt tett lehetetlenné ma az aradi rendőrség. Az utóbbi időben több feljelentés érkezett, hogy egy sárga felöltös fiatalember besorvára a lakásokba, kisebb értéktárgyakat ellopot. Ma egy városi tisztviselő tett hasonló feljelentést Szilágyi László dr. ügyeletes rendőrtisztviselő előtt. A nyomozással Raszti István detektívet bízták meg, aki még délután ki is nyomozta a tolvajt. A Fiume kávéházban találta meg azt a sárga felöltös fiatalembert, akire gyanakodott. Ki szöktette az utcára, ahol rája szölt:

— Azonnal adja ide azt a három aranygyűrűt, vagy a zálogcéduláját!

A fiatalember előbb tagadni próbált, de a detektív oly energikusan követelte a zálogcédulát, hogy a tolvaj végre is beismerte bűnét. A besurranó különben Krebsz József jó családból származó aradi fiatalember, aki egy ízben már hasonló lopások miatt büntetve volt.

— Nyomorba jutott aradi könyvelőnek. A közölt felhívás folytán Neuman Testvérek tisztviselő kara Arad 34 koronát, Aradi közuti vaspálya és téglagyár r. t. tisztviselői és alkalmazottai Arad 20 koronát, N. N. Arad 20 koronát, Lusztig Ármán 5 koronát küldöttek hozzánk a nyomorba jutott aradi könyvelő segítségére.

— Tolvaj könyvűgynök. Szabadkáról jelentik: Tóth Istvánné zentai földbirtokosnőhöz a napokban beállított Kállai Oszkár kép- és könyvűgynök. Tóthné, hogy a bőbeszédű űgynöktől szabaduljon, megrendelte a Politikai Magyarország című diszművet. Az űgynök azonban nem elégedett meg a rendeléssel, hanem tovább zaklatta az asszonyt, hogy képet is vásároljon. Tóthné erre otthagyta az űgynököket és kiment az udvarra a maga dolga után. Mikor azonban látta, hogy Kállai hosszasan tartózkodik a szobában, visszament. A nyitvahagyott szekrényhez lépett és ekkor észrevette, hogy 500 korona készpénze hiányzik. Csendőrkért szaladt, akik Kállait elfogták és a lopott pénzt megtalálták nála. A tolvaj könyvűgynök ellen megindult a büntető eljárás.

— Lopás. Ma reggel Hegyesi Ferenc aradi Szabadságtér 16. számú lakásába besurrant valaki és onnan egy aranyláncot, egy órát és 230 korona pénzt lopott el. A rendőrség keresi a tettest.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Változékony és hűvös idő várható, helyenként, főleg keleten és délen csapadék. Sürgöny-prognózis: Változékony, hűvös, keleten, délen sok helyütt csapadék. Déli hőmérséklet: 4-2 C.

— A vegetáriánus medvék. Érdekes természetrajzi megfigyelésről számolnak be Óradnáról a tudományos köröknek, de meg a természet ismerő egyszerű népeknek is az volt eddig a meggyőződése, hogy az erdei medve, a havasok e rettegett duvada, csak hussal, gyökerekkel, erdei málnával és más hasonló erdei csemegével táplálkozik s amikor ezekhez sem tud hozzájutni, Szent Mihály napjától Szent Györgyig a barlangban nyalja a talpát. Erre a véleményre most alaposan rácsófoltak az északkeleti Kárpátok havasainban élő medvék, melyek éjnek idején lerándulnak a havasok alján lévő zabföldökre és az ott felhalmozott zabkalangyákban lakmároznak. A zabot kiverik a földre és megeszik, szalmáját pedig széjjel szórják és abban heverésznek, tetemes károkat okozván ezzel a lakosságnak.

— Modern ékszerek, műtővös tárgyak nász, alkalmi ajándék, dísz tárgyak, evő és ivókészletek ezüstből, világhírű gyártmányú órák szolid árban beszerezhetők Igaz Sándor elsőrangú ékszerésznél Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota. Telefon 321.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 6-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Papszt Rudolf cipésznek Károly nevű fia. Kiss Mátyás hivatalosnőnek László nevű fia. Jenes Demeter napszámosnak Ilona nevű leánya. Jancsin Miklós szűcsnek Mária nevű leánya. Meghalt: Podlup Jánosné 53 éves nyug. kalauz neje. Házasságok kötött: Polgár Ferenc máv. hivatalnok Kutny Gizellával. Ködmön Ferenc fékező Miklós Julianával. Bundy Ede kereskedő Spádi Jolánnal.

— Kotányi-féle paprika, kávé, tea felülmulthatatlan. Egyedüli elárúsító Robitsek József, József főherceg-ut 8.

— Eltűnt tanonc. Prosznak József cipésztanulót tegnap mestere elküldötte, hogy 2 kanári madarat Illés-utca 75. sz. alatt kézbesítsen. A fiú tegnap este 5 órakor ment el és azóta nyoma veszett. A kanári madarak kicsi szállító kalitkában voltak, egy üzleti kabáttal áttakarva. Amennyiben a madarakat valaki megvette volna, avagy a fiú hollétéről fölvilágosítással tud szolgálni, jutalom ellenében szíveskedjék azt Zimmermann János Deák Ferenc-utca 10. sz. alatti üzletében megadni.

— A zord időjárásról. Az ország különféle helyeiről a következő táviratok jöttek: Óradna: Már egy hete állandóan nagy havazások vannak Erdélyben. A Kelemen-havast, a szolnokdombokai Cibles ormait és az Ünök csucsait több méteres hóréteg borítja. A völgyekben is olyan magas a hó, hogy több helyen megakadt a vonatok közlekedése.

Eger: A hőmérő higanyoszlopa 4 fokot mutat a fagypontra alatt Celsius szerint. Tegnap délután óta megszakitásokkal sűrűn havazik.

— Corvin könyvnyomdai műintézet, Lányi Izsó értesíti igen tisztelt rendelőt, hogy könyvnyomdáját Deák Ferenc-utca 89. sz. alól Deák Ferenc-utca 33-34. sz. alá helyezte át.

— Deutsch Sándor okl. táncitanító második tánckurzusát folyó évi november 11-én, hétfőn kezdi meg az ipartestület dísztermében, melyre beiratkozásokat már most elfogad naponta a táncintézetben, vagy Bercsényi M. utca 18. sz. a. levő lakásán. 6471

— Üveg, porcellán, lámpaárú és díszműcikkalkalmi ajándékoknak legelőnyösebben szerezhetők be feltűnő olcsó árban Fischer Mór cégnél Aradon, Andrassy-tér 20. alatt. Legizlésebb képkeretezési műhely. Telefon 568.

— A Biró-féle „Havasi Gyopár-Crém” Párisban. Egy elsőrangú és kiváló magyar szépműszernak a kiténtetéséről értesülünk. A párisi hygienikus kiállításon a Grand Prix érdemkeresztjével, aranyéremmel és díszoklevéllel tüntette ki a zsűri a dr. Biró-féle „Havasi Gyopár-Crém” készítményeket. E magas kiténtetés felülmulthatatlan és legjobb arcápoló-szereket érte és ezzel szinte bebizonyítva látjuk, hogy kozmetikai termékeinkért nemcsak restelkednünk nem kell a külföld előtt, de azok helyüket megállva, versenyképesek is. 5093

— Uri hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlom angol és francia női divat termemet Karpelesz Irén Aulich Lajos-utca 20. sz. I. emelet. 7286

— Aki jól és olcsón akar üveg, porcellán és lámpaárúkat venni, az forduljon teljes bizalommal a Weitzer János-utcaiban létező Versenyáruházhoz (főpostával szemben.) Telefon 934. Figyeljünk a kirakati árakra.

— Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy bevásárlási utamból megjöttem és magammal hoztam a legújabb és legszebb párisi és bécsi őszi és téli modell vidonságokat. Üzletem régi jó hírneve garanciát nyújt a hölgyeknek, hogy olcsó árai mellett senki sem versenyezhet velem. Grünblatt Antonia női kalap divatterme Szabadság-tér 11. 1756

— 5 perc alatt megszüntet mindenféle főtájást egy eredeti Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Béni-tér. 7031

— Papírfeldolgozó vállalat Ingusz I. és Fia Arad (vár) cs. és kir. katonai fegyház a nagybani kalap-, csomagoló-, koszoru és cukorka-dobozok gyártását megkezdte. Kérjük előforduló szükségletnél árajánlatainkat kikérni.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok. Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(Talpraesett válasz.) X. Piusz pápa tiszteletére nagy magyar zárandoklat ment Rómába. Onnét Pompejibe is elmentek, ahol a muzeumban csodálkozva bámulták a régiségeket. A megkövesült kenyereknél nagyban magyaráz a vezető s egyik kérdésre hogy:

— Miért maradtak így megkövesedve a kenyerek? — nagy képpel magyarázni kezdi tudományos előadást tartva, mire egy öreg aradmegyei plébános figyelemmel szölt oda:

— Szó sincs róla! Azért maradtak meg, mert annak idején nem ették meg.

(A főhadvezér.) A kávéházban a Balkán háborúról beszéltek. A hadvezérek jól meghányták-vetették az eseményeket s végül is a „főhadvezér” kijelentette:

— Ez eddig még semmi! Ez nem számít! A törökök most majd csapatokat kapnak Kis-Ázsiából s akkor majd megfordul minden! Két hét múlva a törökök Szófiában lesznek!

Egy fiatalember megjegyezte:

— De kérem, hisz ez lehetetlenség!

A főhadvezérnek nem tetszett ez a megjegyzés s erőlyesen rászölt a közbeszólóra:

— Mikor én még olyan fiatal voltam, akkor nem

NEUMANN M.

uri szabó

es. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

5111.

Elősmert legjobb minőségű áruk.
Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

beszéltem bele a társalgásba! Akkor még számár voltam az ilyesmihez!

A fiatalember egy ideig némán fixirozta a főhadvezért, majd jóakarattal jegyezte meg:

— A körülményekhez képest elég jól konzerválta magát!

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A déznai vásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az aradmegyei Dézna községben a szeptember 9-re kitűzött, de elmaradt országos állat- és kirakóvásár helyett folyó évi november 18-án tartsák meg a pótvásárt.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távíráti tudósítás.

Budapest, november 6.

Készárú.

Kínálat, vételkudv gyenge, 15 ezer mm. változatlan.

Határidő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1913. áprilisi	11.75—11.76	11.75—11.76
Rozs 1913. áprilisi	10.38—10.39	10.36—10.37
Tengeri 1913. májusi	7.90—7.91	7.88—7.89
Zab 1913. áprilisi	10.84—10.85	10.83—10.84

Rs árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (nov. 6.)

Magyar hitel	—	—	—	—	789.—
Osztrák hitel	—	—	—	—	606.—
4 ^o /o koronajáradék	—	—	—	—	84.60
Osztr.-magy.-államvasuti	—	—	—	—	668.50
Jelzálogbank	—	—	—	—	416.—
Leszámlatolóbank	—	—	—	—	509.50
Hazai Bank	—	—	—	—	283.50
Magyar Bank	—	—	—	—	528.—
Keresk. Bank	—	—	—	—	3710.—
Rimamurányi	—	—	—	—	703.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	718.—
Közuti Vasut	—	—	—	—	653.—
Városl. Villamos	—	—	—	—	367.50

Bécsi értéktőzsde (nov. 6.)

Osztrák hitel	—	—	—	—	604.50
Magyar hitel	—	—	—	—	787.—
Osztrák-magyar államv.	—	—	—	—	672.—
Déli vasut	—	—	—	—	104.50

A Temesvári Lloyd-társulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1912. nov. 6. Buza 75 kilogrammos 20.10—20.20, 76 kilogrammos 20.30—20.40, 77 kilogrammos 20.40—20.50, 78 kilogrammos 20.50—20.60. Rozs (prima) 18.35—18.40, (közép) 17.85—18.95, Arpa (sérlező) 19.80—20.10, (takarmány) 18.40—18.50, Zab (prima) 19.95—20.05, (közép) 19.15—19.25. Tengeri (magyar) 20.50—20.60, (román) 20.50—20.60. Burgonya 100 kgr. (fehér) 5.80—5.90, (rózsza) 6.50—6.60.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtökön, 1912. november 7-én:

1. Náci és a vízesap. Humoros. — 2. A balkáni háború. Aktuális. — 3. Halálgyűrű. Tragédia három felvonásban.

Előadások délután 1/2 óráról kezdve esti fél 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás katonazenekar játszik. Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtökön, 1912. november hó 7-én:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Primerose kisasszony.

Színmű 3 felvonásban. Írták: De Caillavet és De Flers. Fordította: Góth Sándor. Rendező: Dr. Beregi Sándor.

SZEMÉLYEK:

De Meraus	Várnai	Donatienne	Novák Irén
De Laucrey	Dr. Beregi	Hurert	Delli Lajos
Plelan gróf	Szenes	Layrac	Hajdutska
Primerose	Harmat J.	Plelan	Faskerti M.
Sermalzené	Fullinszabó	Champverniere	Nógrádi M.

Kezdeté este 1/8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Óránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadi

Ma csütörtökön, 1912. november 7-én:

1. Balkán háború. Szenzációs helyszíni felvétel. — 2. A gyáva felesége. Dráma. — 3. Tata mint dada. Kacagtató vígjáték 2 felvonásban. — 4. Titokzatos virágok. Megható amerikai dráma. — 5. Lukrétia Borgia. Kacagtató.

A legközelebbi ujdonság: Az erősebb.

Az előadások kezdete délután 1/2 óráról folytatódásgyan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Gyermek a IV. hely kivételével a felét fizetik. Másort ingyen kapni a jegyzedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

NYILTÉR.*

Csukamájolaj helyett

Mily sok gyermeket kényszerítenek a csukamájolaj szedésére! A szülők bizonyára csak jót akarnak, de a gyermekek nálásak lesznek iránjuk, ha Scott-féle Emulsiót szedhetnek csukamájolaj helyett. Mert ebben a készítményben a csukamájolaj szaga és íze nem érezhető a gyermekeknek a sűrű keverék legfinnyire annyira ízlik, hogy az üveg láttára ujjongani és kapkodni kezdenek.

A Scott-féle Emulsió hatása — amint a tapasztalat megmutatta — gyakran meglepő, úgy hogy a gyenge gyermekek egy-korú pajtásait az test, mint szellemi képességek tekintetében gyakran túlszárnyalják. De mindig csak valódi Scott-féle Emulsió, sohasem utánszót! 6018

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerben kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címre Wien, VII. akkor egy gyógyszer után próbapacskót küldünk.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen drága gyermekünk elhalálozása alkalmával mélyseges gyászunkat részvételük nyilvánításával és a temetésen való megjelenésük által enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Arad, 1912. november hó 6-án.

7368

Schuch Ferenc és családja.

Értesítés.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy feleségem volt özv. Boda Béláné hitelben vásárlásáért, vagy esetleges adósságaért a fizetési kötelezettséget el nem vállalom.

Mallász Antal,

7324

Dezso utca 4/c.

EREDETI

Angol Rumok,
angol és orosz

TEÁK,

Cognacok, liqueurök,
Rum és liqueur essen-
ciák a legjobb minő-
ségben kaphatók ::

TÖRÖK ANDOR

ÉS TÁRSA

7371

:: drogeriájában ::

Arad, Andrássy-tér 20.

Meghívó!

25 évi prakszisom alatt, 15-ik éve működő Aradon és a jelenleg Londonban levő nemzetközi művészi fénykép kiállítás, a 15-ik ilyenmű kiállítás, melyen szerepelek.

Ezen alkalmat óhajtom felhasználni és külföldi tanulmányutam nyomán készült:

modern fényképekből

kapualjam részére

kiállítást rendezek.

Előbb azonban bemutatom és szívesen látom: Az aradi sajtó, Az aradi fotoklub, Az aradi képző és iparművészeti társulat tagjait, műtermemben e hó 8-án pénteken 9 órától d. u. 4-ig.

7370

Weisz Hugó.

Ma már
az úriközönség találkozó helye

3463

RÓNA JENŐ

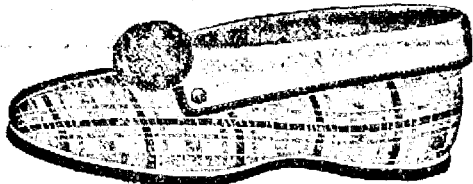
cégnél, a hol pipere, illatszer, bőr-diszmu-
áru és minden e szakmához tartozó cikke-
ket olcsón szerzik be.

Andrássy-tér 18.

Városi és megyei telefon 833.

Nyíltér.

Valóci teveszór comótcipő.

Férfi 5 kor. Női 4 kor. Gyermekek 3 kor.
Kapható
Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u 1. Telefon 835.

Kévjegyek

eslnos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Női kalapok,
kalapdiszek, tollak, selymek, bársonyok
kiárúsítása

Arad, Andrássy-tér 20. szám alatt

(Fischer Eliz palotában, benn az ud-
varban) a Schweiger és Békési cég
csődtömegéből. Legnagyobb választék
a legújabb bécsi divat szerinti mint-
egy 300 drb őszi, téli, nyári kalapokban.

Az üzlet reggeltől estig nyitva mindennap.

Az áruk egy harmadában adatnak
e. Kiárúsító: Békési Mariska, a cég
egyik volt tagja. 7300

DR. BEDŐ ÁRPÁD ügyvéd, csődtömeggondnok.

ÓRIÁSI

választékot talál min-
denfajta FÉRFI-FIU-
és GYERMEK-RU-
HÁKBAN, ugyszinte
CIPŐ-, KALAP- és
urt divateikkekben

Korányinál

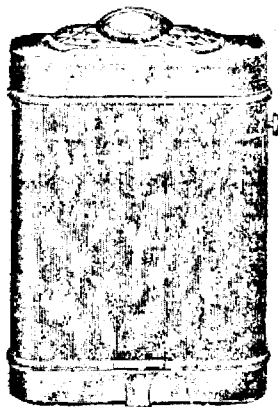
a Szabadság-téren, 5441

Villanyos zeblémpa

mindig friss
töltéssel.

Villany-
berendezé-
sek, villany-
cellák.

Dynamó-
gépek, vil-
lanymotorok
olcsón
kaphatók

Kalmár Józsefnél

Arad, Salacz-utca 2. sz. 611

Krón Lénárd

építész és építőmester

tervező és vállalko-
irodája

Arad, Salacz-u. 6.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

Amerikai és angol formájú
gyermek, leány és fiú cipők,
vizhatlan

Vadász cipők

Őszi és téli, női és férfi cipők
a legjobb minőségben és leg-
újabb formában.

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK.

Egységárban

1000

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kisárlag

WEINBERGER JÁNOS-NAL

ARAD ÉS TEMESVÁR.

Divatjukat multa visszamaradt áruk félárban.

Nem titok többé,

hogy minden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja.
Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

420

Ára egy tégelynek I. kor., Ibolya bőlgypor I. kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD

A legkitünőbb hatású nyálkaoldó
köhögés és rekedtség elleni szer a
Tussinál cukorka, ára egy nagy do-
boznak 60 fillér és a **Tussinál thea**
a 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél
fogva bárki **legszívesebben veszi be.**

gyógyszertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

M. kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1912. október 1-től.

Arad-Tétele.							Tétele-Arad.						
Állomások	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Állomások	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.
Arad ind.	12:47	2:14	4:04	7:08	8:32	11:15	Tétele ind.	8:18	9:51	11:57	2:05	8:12	
Othalom	2:26	4:15			6:43	11:33	Byafalva (6)	9:08	10:41	12:47	2:30	8:43	
Maroscsicsér	2:37	4:24			6:52	11:41	Alvincs (6)	9:19	10:52	12:58	2:41	8:54	
Székelykút	2:49	4:37			7:07	12:01	Szászváros (6)	9:30	11:03	13:09	2:52	9:05	
Opálos	3:02	4:50			7:22	12:15	Piski (6)	9:41	11:14	13:20	3:03	9:16	
M. Radna (6)	3:15	5:01	7:45	7:29	12:28		Déva (6)	9:52	11:25	13:31	3:14	9:27	
Milova-Odv.	3:25	5:11	7:47	7:34	12:38		Mareillye (6)	10:03	11:36	13:42	3:25	9:38	
Konop	3:49	5:42			7:54	12:48	Soborsin (6)	10:14	11:47	13:53	3:36	9:49	
Marosbors	4:06	6:02	8:17	8:10	1:03	2:30	Marosbors	10:25	11:58	14:04	3:47	10:00	
Soborsin	4:28	6:24	8:39	8:32	1:25	2:52	Konop	10:36	12:09	14:15	3:58	10:11	
Zám	4:48	6:44	8:59	8:52	1:45	3:12	Milova-Odv.	10:47	12:20	14:26	4:09	10:22	
Mareillye	5:14	7:10	9:25	9:18	2:11	3:38	M. Radna (6)	10:58	12:31	14:37	4:20	10:33	
Déva	5:47	7:43	9:58	9:51	2:44	4:11	Byafalva (6)	11:09	12:42	14:48	4:31	10:44	
Piski	6:00	7:56	10:11	10:04	3:07	4:34	Alvincs (6)	11:20	12:53	15:00	4:42	10:55	
Székelykút	6:28	8:24	10:39	10:32	3:35	5:02	Szászváros (6)	11:31	13:04	15:11	4:53	11:06	
Alvincs	6:44	8:40	10:55	10:48	3:51	5:18	Piski (6)	11:42	13:15	15:22	5:04	11:17	
Byafalva	6:53	8:49	11:04	10:57	4:00	5:27	Déva (6)	11:53	13:26	15:33	5:15	11:28	
Tétele	6:55	8:51	11:06	10:59	4:02	5:29	Mareillye (6)	12:04	13:37	15:44	5:26	11:39	
	5:35	7:31	9:46	9:39	1:06	2:33	Soborsin (6)	12:15	13:48	15:55	5:37	11:50	

Arad-Nagykikinda							Vissza.						
Állomások	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Állomások	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.
Arad ind.	6:15	12:37	4:33	7:10			Temesvár-Jv. ind.	6:00	8:50	2:24	9:28		
Ujrad	6:26	12:49	4:45	7:21			Szentandráshely	6:30	9:08	2:42	9:46		
Németség	6:42	1:05	5:03	7:37			Merczfalva	6:38	9:22	2:56	10:10		
Vinga	6:55	1:18	5:19	7:50			Orcaifalva	6:44	9:32	3:06	10:18		
Orcaifalva	7:06	1:29	5:30	8:01			Vinga	6:56	9:43	3:17	10:27		
Merczfalva	7:16	1:40	5:40	8:11			Németség	7:11	9:57	3:30	10:37		
Szentandráshely	7:28	1:53	5:52	8:23			Ujrad	7:28	10:13	3:47	10:51		
Temesvár-Jv.	7:45	2:10	6:09	8:40			Arad	7:58	10:22	3:56	11:06		

Arad-Budapest.							Budapest-Arad.						
Állomások	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Állomások	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.
Arad ind.	5:00	6:30	8:20	11:42	4:16	4:51	Budapest kpu. ind.	11:25	7:05	7:50	2:00	12:20	5:06
Sofronya	5:25	6:55		11:58	4:35	5:08	Kőbánya felső p. u.	11:39	7:21	8:01	2:18	12:30	5:14
Kürtös	5:37			12:11	5:25	5:15	Rákosszentmihály	11:47	7:40	8:35		12:38	5:22
Lókosszáza	5:53			12:26	5:44	5:31	Maglód	12:03		8:43		1:04	5:38
Bánhidai major	6:02			12:32	5:51	5:36	Gyömrő	12:15		8:51		1:20	5:46
Országút	6:10	7:15	9:03	12:42	6:05	5:56	Mende	12:28		9:04		1:45	5:59
Kétegyháza	6:11	7:16	9:04	12:47	6:06	6:05	Tápiószecső	12:38		9:15		1:58	6:09
Ujgyőrs	6:24			1:00	6:41	6:11	Nagykikinda	1:01	8:19	9:36	8:04	6:13	6:19
Békás-Csaba	6:35	7:34	9:23	1:11	6:51	6:19	Tápiógyörgye	1:11		9:55		2:44	6:29
Békás-Földvár	6:43	7:35	9:28	1:31	7:03	6:27	Ujgyőrs	1:21		10:05		2:55	6:39
Mezőberény	6:56			1:44	7:16	6:38	Ujrad	1:31	8:50	10:19	8:34	3:12	6:45
Gyoma	6:57			1:47	7:19	6:40	Szalmon	1:41	9:09	10:23	8:35	3:15	6:46
Mezőtúr	7:07	7:55		1:58	7:30	6:51	Szalmon	1:51	9:23	10:45	8:53	3:41	6:58
Pusztapata	7:31	8:15	10:06	2:21	7:42	7:02	Szalmon	2:01	9:33	11:09	9:00	4:05	7:08
Pusztapata-Tenyő	7:36	8:22	10:13	2:28	7:49	7:09	Szalmon	2:11	9:43	11:25	9:10	4:24	7:18
Szalmon	8:01	8:44	10:38	2:58	8:01	7:20	Szalmon	2:21	10:18	12:06	9:45	4:52	7:28
Szalmon	8:02	8:45	10:39	3:06	8:12	7:25	Szalmon	2:31	10:38	12:33	9:55	5:05	7:38
Szalmon	8:24	9:00		3:27	8:33	7:36	Szalmon	2:41	10:48	12:40	10:05	5:18	7:48
Szalmon	8:35	9:08		3:38	8:44	7:47	Szalmon	2:51	11:05	1:04	10:15	5:34	7:58
Szalmon	8:49	9:18	11:09	3:50	8:55	7:58	Szalmon	3:01	11:15	1:13	10:25	5:46	8:08
Szalmon	9:07	9:28	11:22	4:08	9:06	8:09	Szalmon	3:11	11:25	1:21	10:35	5:58	8:18
Szalmon	9:40	9:35	11:29	4:27	9:17	8:20	Szalmon	3:21	11:35	1:29	10:45	6:10	8:28
Szalmon	10:08	9:51	11:45	4:49	9:28	8:31	Szalmon	3:31	11:45	1:37	10:55	6:22	8:38
Szalmon	10:05	9:52	11:47	4:51	9:39	8:42	Szalmon	3:41	11:55	1:45	11:05	6:34	8:48
Szalmon	10:20			5:08	9:50	8:53	Szalmon	3:51	12:05	1:53	11:15	6:46	8:58
Szalmon	10:30			5:20	10:01	9:01	Szalmon	4:01	12:15	2:01	11:25	6:58	9:08
Szalmon	10:54	10:23	12:16	5:46	10:12	9:12	Szalmon	4:11	12:25	2:09	11:35	7:10	9:18
Szalmon	11:11			6:00	10:23	9:23	Szalmon	4:21	12:35	2:17	11:45	7:22	9:28
Szalmon	11:25	10:44	12:39	6:17	10:34	9:34	Szalmon	4:31	12:45	2:25	11:55	7:34	9:38
Szalmon	11:39			6:31	10:45	9:45	Szalmon	4:41	12:55	2:33	12:05	7:46	9:48
Szalmon	11:47			6:42	10:56	9:56	Szalmon	4:51	13:05	2:41	12:15	7:58	9:58
Szalmon	11:53			6:53	11:07	10:07	Szalmon	5:01	13:15	2:49	12:25	8:10	10:08
Szalmon	12:17			7:17	11:21	10:21	Szalmon	5:11	13:25	2:57	12:35	8:22	10:18
Szalmon	12:23			7:28	11:32	10:32	Szalmon	5:21	13:35	3:05	12:45	8:34	10:28
Szalmon	12:30	11:30	1:25	7:39	11:43	10:43	Szalmon	5:31	13:45	3:13	12:55	8:46	10:38
Budapest k. p. u.				7:50	11:54	10:54	Szalmon	5:41	13:55	3:21	13:05	8:58	10:48

Budapest-Arad.									
Állomások	Szv. I-III.	Gyv. I-III.	Szv. I-III.	Gyv. I. II.	Szv. I-III.	Gyv. I. II.	Szv. I-III.		
Budapest kpu. ind.	11:25	7:05	7:50	2:00	12:20	5:00	9:30		
Kőbánya felső p. u.	11:39	—	8:01	—	12:30	—	9:43		
Rákosszentmihály	11:47	7:21	8:08	2:13	12:38	5:14	9:54		
Maglód	12:18	7:40	8:35	—	1:04	5:33	10:27		
Gyömrő	12:33	—	8:43	—	1:21	—	10:36		
Mende	12:33	—	8:51	—	1:30	—	10:44		
Tápiószőlő-Tápiószap	12:36	—	9:04	—	1:45	—	10:57		
Tápiószecső	1:00	—	9:15	—	1:58	—	11:08		
Nagykikinda	1:31	8:19	9:36	3:04	2:23	6:13	11:25		
Tápiószéle	1:51	—	9:55	—	2:44	—	11:48		
Tápiógyörgye	2:01	—	10:05	—	2:55	—	11:58		
Ujrad	2:18	8:50	10:19	3:34	3:12	6:45	12:15		
Ujrad	2:17	8:51	10:23	3:35	3:15	6:46	12:17		
Szalmon	2:39	9:09	10:45	3:53	3:41	7:08	12:36		
Szalmon	3:04	9:23	11:09	4:00	4:05	7:10	1:11		
Szalmon	3:25	9:33	11:25	4:14	4:24	7:22	1:31		
Szalmon	3:58	—	11:37	—	4:38	7:31	1:44		
Pusztapata-Tenyő	3:51	—	11:48	—	4:52	7:35	1:56		
Pusztapata-Pó	4:12	10:13	12:06	4:45	5:18	7:54	2:17		
Mezőtúr	4:23	10:14	12:10	4:46	5:24	7:55	2:23		
Gyoma	4:52	10:38	12:33	5:05	5:53	8:14	2:51		
Gyoma	5:02	10:44	12:40	5:08	6:03	8:21	2:58		
Mezőberény	5:33	11:05	1:04	—	6:33	8:41	3:28		
Békás-Földvár	5:43	—	1:13	5:34	6:44	8:45	3:38		
Békás-Földvár	5:47	—	1:16	5:36	6:47	8:50	3:41		
Békás-Csaba	6:06	11:23	1:29	5:47	7:04	9:11	3:58		
Békás-Csaba	6:44	11:27	2:05	5:57	7:33	9:22	4:27		
Ujgyőrs	6:58	—	2:17	—	7:42	—	4:35		
Kétegyháza	7:12	11:45	2:29	6:15	7:56	9:20	4:53		
Kétegyháza	7:16	11:46	2:34	6:18	7:57	9:21	4:58		
Országút	7:24	—	—	—	8:05	—	—		
Bánhidai major	7:29	—	—	—	8:09	—	5:10		
Lókosszáza	7:37	—	2:50	—	8:17	—	5:19		
Kürtös	7:52	12:12	3:05	—	8:33	9:44	5:38		
Sofronya	8:02	—	3:13	—	8:45	—	5:47		
Arad	8:16	12:32	3:29	6:5	9:00	10:04	6:02		

Feltűnő olcsó saison ujdonságok.

Női fűzős Box-
bőrből elegáns
és modern **8.50**

Női fűzős
Chevreau-bőrből
utolsó divat **9.50**

Legjobb minőségű
elegáns és jutányos
a Turulcipő

Turul cipőgyár r.t.
a monarchia legnagyobb cipőgyára.

Főraktár:
Arad, Andrassy-tér 13. sz.
(Minorita-palota.)

Férfi fűzős
America-Style
elegáns és tartós **11.50**

Férfi fűzős Box-
bőrből modern
és tartós **10.-**

5509

5925—1912. tkvi szám.

Hirdetés.

Alsódombró köz-ég telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárást a telekkönyvi bejegyzések helye-bitésével kapcsolatosan fogantatottatik.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás nevezett Alsódombró köz-ségben 1912. évi december hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezetek ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jó-hiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a hitelesítési határnapon kezdődő eljárás folyama alatt a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az

átírá-ra az 1886. XXIX. t.-c. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5, 6, 7. §§-ai és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékengedés kedvezményétől is elesnek: és végre

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Máriaradna, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1912. november hó 1-én.

Popovits Péter, s. k.
kir. járásbíró.

7310

Pathefonok

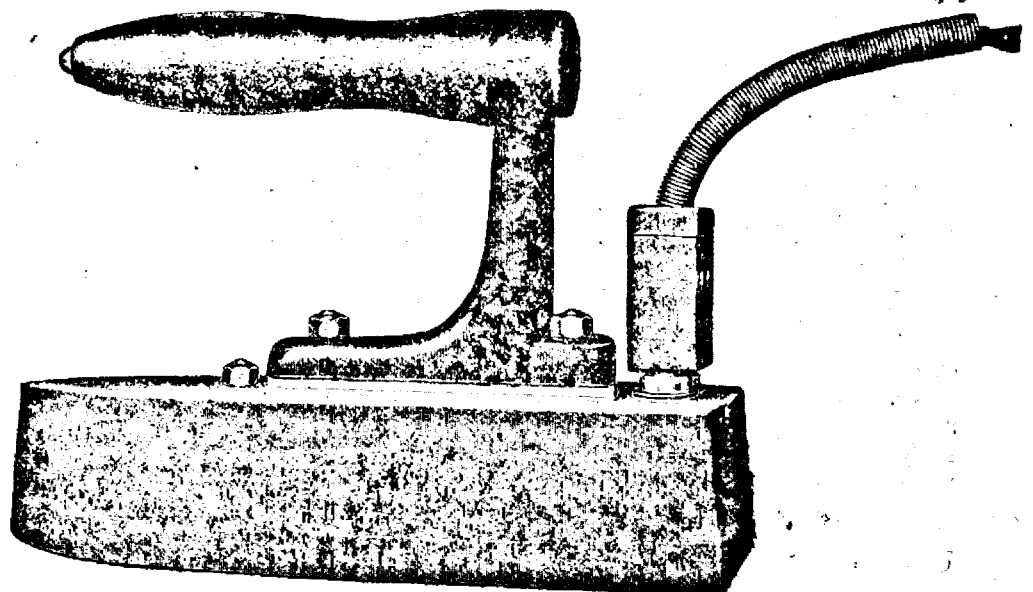
és Pathe-lemozek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben.

KÖLTÖZKÖDŐK FIGYELMÉBE.

Villany csillárok dus választékban. Parkett tisztítók, porszívó gépek s villany motorok.

Villanyvasalók, villany főző edények olcsó áron kaphatók:

Kalmár József-nél

Arad, Salacz-utca 2. szám.

UJ. MARGIT HAJFESTŐ.

Remekül fest világos valamint sötétbarnára, feketére, bármely haját, szakált, bajuszt, azonnal tartósan, lemoshatatlanul minden nehézség nélkül, előkészület nem szükséges.

Az eljárás a legegyszerűbb, az eredmény a legnagyobb, nem kopik, nem piszkít, az eredetétől meg nem különböztethető csak egy üvegből áll, laikus is végezheti a hajfestét.

Ártalmatlan
nem tartalmaz ólmot
nem tartalmaz ezüstöt
nem tartalmaz rezet.

organikus vegyület

Ára 1 korona.

1505

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerháza ARADON.
1 korona 50 fillér beküldése esetén bérmentve küldi.

Butor végkiárúsítás!

Már csak három finom háló és két ebédlő szobaberendezésem van, a melyeket felette olcsó áron végkiárúsítok. Kérem a n. é. közönséget, hogy vevőszándékaikkal engemet felkeresni sziveskedjen. Tisztelettel: 7334

Varga József
Arad, Kápolna-utca 6/b.

25258—1912.

Hirdetmény.

Arad város kertészeti szabályrendelete a belügyminiszter által jóváhagyatván, annak intézkedései 1913. évi január hó 1-én életbe lépnek.

Ezen szabályrendelet értelmében a városi kertészet a gáji temető kivételével az összes városi temetők sirbeültetését, gondozását és locsolását elvállalni köteles. Az erre vonatkozó megrendelések elfogadásával a városi kertészet és Máté Ferenc, a felső temető gondozására kirendelt segéd-kertész van hivatva.

A megrendelés levelező lap útján is történhetik.

1913. évi érvénnyel, illetve a visszavonásig, a sirbeültetés díjait a következőkben állapítjuk meg: Sirhely elsőrendű beültetése 8 korona.

Sirhely másodikrendű beültetése 6 korona.

Sirkert elsőrendű beültetése 30 korona.

Sirkert másodikrendű beültetése 20 korona.

1 sirhely 1 évi gondozása és locsolása 4 korona.

1 sirkert évi gondozása és locsolása 14 korona.

Sirhely alatt 2—3 m² felületű sirhant, sirkert alatt 20—24 m² területű bármily számú sirhanttal bíró kert értendő.

Többszörös sirhelyért vagy 24 m²-nél nagyobb sirkertért aránylagosan magasabb díjak számíthatnak.

A gondozás és locsolás díjai 1 naptári évre értendők és azokban a rózsáknak betakarása és a növények fagyelleni megvédésével járó munka is beleértetik.

Arad, 1912. október 19.

A városi tanács.

Egy drótszőrű ketéves foxterrier

és 1 sima 2 éves első díjakkal kitüntetve, róka és borz kotorékon, ugyszintén 3 drb. 6 hetes sima foxterrier-kutyák valódi törzskönyvelt angol vér, helyszüke miatt

olcsón eladó.

Ugyszintén legfinomabb éjjel-nappal gyönyörűen

éneklő valódi harzi kanárik (1912. évben díjazva) eladók 8 koronától feljebb. 8356

ZIMMERMANN JÁNOS-nál
Arad, Deák Ferenc-utca 17. sz.

5280—1912. pm.

Hirdetmény.

Chirke Vilmos th. b. tag elhalálozásával az I. kerületben megüresedett th. bizottsági tagsági hely választás útján leendő betöltését Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottság 25618/734—1912. szám alatt kelt határozatával elrendelte.

A megválasztandó bizottsági tag megbízatása 1913. évi december hó 31-ig terjed.

A választás napja 912. évi november hó 17-ike. A választás d. e. 9 órától d. u. 4 óráig fog megtartatni. A szavazás titkos, szavazólapok útján történik.

A választás helye a városháza délkeleti földszinti kisterme. A választás elnöke dr. Steinhard Mór, helyettese dr. Priegl István jegyzője: dr. Angel István.

Az I. kerületbe a következő utcák tartoznak:

Andrássy-tér, Árpád-tér, Asztalos Sándor, Aczél Péter, Besze János-utca, Böcskay-tér, Boczkó-utca, Boros Benit-tér, Csernovist Péter, Chorin Áron, Damjanich, Eötvös-utca, Erzsébet királyné-körút, Fa-utca, Falerakóhely, Farkas, Hajo-utca, Hal-tér, Háromveréb-, Hunyadi utca, József főherceg ut, Jókai-tér, Könyök-utca, Luther-utca, Maros-utca, Gróf Apponyi Albert-ut, Ovár-tér, Petőfi, Radnai, Simonyi utca, Szabadság-tér, Szél, Szekeres, Szent Pál, Tabajdy Károly, Tehén (belváros), Töl, Thököly-Imre-utca, Városház-tér, Vörösmarty, Zoltán-utca, Aradvár. Arad, 1912. évi október hó 26.

Varjassy,
polgarmester

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasút menetrendje.

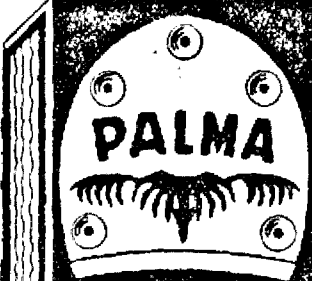
Érvényes 1912. november 1-től.

Arad-Györök-Pankota						
Kilomet. távols.	Állomások	Sz. V. 1. III.	Sz. V. 4. III.	Sz. V. 6. III.	Sz. V. 8. III.	Sz. V. 10. III.
—	Arad-Radnai ind.	5-00	8-10	11-20	2-30	6-10
2	Uj-Mikolaka...	5-05	8-15	11-25	2-35	6-15
3	Mikolaka ...	5-08	8-19	11-29	2-39	6-18
7	Óthalom ...	5-20	8-30	11-40	2-50	6-30
12	Mondorlak ...	5-30	8-40	11-50	3-00	6-40
13	Mondorlak-Gácsér ...	5-34	8-44	11-54	3-04	6-44
13	Maroscsicsér ...	5-37	8-47	11-57	3-07	6-47
17	Szabadhely ...	5-47	8-57	12-07	3-17	6-57
23	Györök ...	6-10	9-20	12-30	3-40	7-20
24	Aradkövi ...	6-15	9-25	12-35	3-45	7-25
27	Kovácsi ...	6-24	9-34	12-44	3-54	7-34
31	Liváda ...	6-36	9-46	12-56	4-06	7-46
36	Világos ...	6-53	10-03	1-13	4-23	8-03
39	Galsa ...	7-03	10-13	1-23	4-33	8-13
41	Muzska ...	7-08	10-18	1-28	4-38	8-18
45	Pankota ... érk.	7-20	10-30	1-40	4-50	8-30

Pankota-Györök-Arad					
Állomások	Sz. V. 1. III.	Sz. V. 3. III.	Sz. V. 5. III.	Sz. V. 7. III.	Sz. V. 9. III.
Pankota ... ind.	4-50	8-00	11-10	2-20	6-00
Muzska ...	5-03	8-13	11-23	2-33	6-13
Galsa ...	5-08	8-18	11-28	2-38	6-18
Világos ...	5-18	8-28	11-38	2-48	6-28
Liváda ...	5-30	8-40	11-50	3-00	6-40
Kovácsi ...	5-38	8-48	12-06	3-16	6-48
Aradkövi ...	5-53	9-05	12-15	3-25	7-03
Györök ...	6-10	9-20	12-30	3-40	7-20
Szabadhely ...	6-24	9-34	12-44	3-54	7-34
Maroscsicsér ...	6-34	9-44	12-54	4-04	7-44
Mondorlak-Maroscsicsér ...	6-37	9-47	12-57	4-07	7-47
Mondorlak ...	6-41	9-51	1-01	4-11	7-51
Óthalom ...	6-51	10-01	1-11	4-21	8-01
Mikolaka ...	7-02	10-12	1-22	4-32	8-12
Uj-Mikolaka ...	7-06	10-16	1-26	4-36	8-16
Arad-Radnai-ut érk.	7-10	10-20	1-30	4-40	8-20

Györök-M.-Radna.					
Állomások	Sz. V. 102. III.	Sz. V. 104. III.	Sz. V. 106. III.	Sz. V. 108. III.	Sz. V. 110. III.
Arad (1) ... ind.	regg. 5-00	d. e. 8-10	d. n. 11-20	d. n. 2-30	este 6-10
Pankota (1) ... ind.	4-50	8-00	11-10	2-20	6-00
Györök pálytér ... ind.	6-10	9-20	12-30	3-40	7-20
Ménos ...	6-18	9-28	12-38	3-48	7-28
Pálos ...	6-25	9-35	12-45	3-55	7-35
Pálosbaracka ...	6-32	9-42	12-52	4-02	7-42
Radna ... érk.	6-41	9-51	1-01	4-11	7-51
	7-00	10-10	1-20	4-30	8-00

M.-Radna-Györök.					
Állomások	Sz. V. 101. III.	Sz. V. 103. III.	Sz. V. 105. III.	Sz. V. 107. III.	Sz. V. 109. III.
Radna ... ind.	regg. 5-10	d. e. 8-20	d. n. 11-30	d. n. 2-40	este 6-20
Pálos-Baracka ...	5-29	8-39	11-49	2-59	6-39
Pálos ...	5-37	8-47	11-57	3-07	6-47
Ménos ...	5-46	8-56	12-06	3-16	6-56
Györök pálytér érk.	5-53	9-03	12-13	3-23	7-03
	6-00	9-10	12-20	3-30	7-10
Pankota (1) ... érk.	7-20	10-30	1-40	4-50	8-20
Arad (1) ... érk.	7-10	10-20	1-30	4-40	8-10

PALMA

valódi

KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA, MINŐSÉGE: ARANY

Szücs András

cserépkályha készítő

Aulich Lajos-utca 1.

Elvállalja cserépkályhák és takaréktűzhelyek felrakását és javítását felelősség mellett, jutányos áron. — Szíves pártfogást kér 7356

Szücs András

5280—1912. pm. szám.

Hirdetmény.

Nescera Aladár th. bizottsági tag elhalálozásával a II. kerületben megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági helyek választás útján leendő betöltését Arad sz. kir. város th. bizottsága 25619/734. 1912. sz. a. kelt határozatával elrendelte.

A megválasztandó bizottsági tagok megbízatása 1913. év december hó 31-ig terjed.

A választás napja 1912. évi november hó 17-e. A választás d. e. 9 órától d. u. 4 óráig fog megtartatni. A szavazás titkos, szavazólapok útján történik.

A választás helye a Kazinczy-utcai fiúiskola.

A választás elnöke Reicher Károly; helyettese Kosztka Emil, jegyzője Zubor Andor.

A II. kerületbe a következő utcák tartoznak:

Aulich Lajos, Akác-utca, Alsó-Marospart, Angyal, Aranykéz, Arok-utca, Attia-tér, Bem, Bercsenyi, Botond, Csalán, Csa orna, Darányi János, Deák Ferenc, Fábán, Fácán, Félkerék, Flórián, Forray, Fürj, Görbe, Gyár, Hassinger, Határ, Heim Domokos, Ilona, Kálmán, Kazinczy, Knéicz Károly-utca, Kelemen-tér, Kismolnar, Kőlcsey, Közép, Koszoru utca (belváros), Lahner György, Lajos, Lázár Vilmos, Lipót, Lovarda, Lujza-utca, Magyar (belváros), Margit, Mély, Mocsár, Part (sarkad), Péter, Rákóczy, Révay, Rövid (sarkad), Rövid (belváros), Sina, Salacz Gyula-utca, Süveg-tér, Szarvas, Szent István-utca Szent Péter-tér, Tököl-tér, Tököl-utca, Trombita, Uj (sarkad), Mikes, Weitzer János, Vadászkiút, Vendel, Vilmos, Virág, Völgy, Zrínyi-utca.

Arad, 1912. évi október hó 26-án.

Varjassy,
polgarmester.

Hölgyek figyelmébe

ajánlom **üzletem felosztását. Hatóságilag engedélyezett végkiárúsítást rendezek. Üzletemben levő összes modell kalapjaimat, Strucz, Prölös és Fantázi tollakat, szárnyakat, virágokat, szalagokat, Taft, ponzse, bársony Mallin gáz, fátolokat minden elfogadható árban kiárúsítom méterenkint és darabonként.**

Kiváló tisztelettel **MAJOR JULIA**, Minorita-palota. Weitzer János-utca részében. 7228

Déli gyümölcs és zöldség árucarnok

november hó 1-én 7328

megnyílt

a Marosparti Áruház mellett

Asztalos Sándor-utca 5. sz.

és naponta friss házi kenyér kapható. Tisztelt vevőközönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Dupák Jánosné.

Sokféle sósorszeszt

próbált már használni ön is és ha talán még se ért el hatást, úgy tegyen kísérletet a

„TURUL-SOSBORSZESZSEL”,

mely minden néven nevezendő külső bántalmakat hátfájást, bányadtságot, gyöngeséget, reumát, ischiást, fül-, fog- és fejfájást stb. Egyszeri bedörzsölés után megszünteti, az idegeket megerősíti, belsőleg a gyomorfájdalmakat, bélbántalmakat, hasmenést, nehéz légzést, szívbántalmakat, mellfájást megszünteti, ezáltal a közérzetet kellemessé teszi. Ára: kis üveg 44 fill., nagy üveg 1 kor. 20 fill. Kapható az egyedül készítőnél:

WAJDITS GYÖRGY

Turul* gyógyszerárban, Kápolna- és Lipót-utca sarkán. Azonkívül minden gyógyszerárban, drogeriában és nagyobb fűszerüzletben. 6581

Alkalmi vétel.

Üzletemből visszamaradt angol és francia **finom férfi**

öltöny szövetek

feltűnő jutányos árban még kaphatók 7161

őzv. Inokai Tóth Lajosné

Wesselényi-utca 26. sz.

Ugyanott egy nagy falitűkör eladó.

Dougan és Mayer

kárpitos és díszítők

Atzél Péter-utca 3. szám.

Elvállalunk e szakmába vágó munkákat, u. m.: angol bőr, ebédülő, szalon és háló butorokat, használt butorok átalakítását. 7239

Lakásberendezések és díszítések a legszolidabb árakon!

Legolcsóbb és legjobb cipő beszerzési forrás Aradon, Boros Béni-tér 9. szám.

A n. 6. közönség szíves figyelmébe ajánlom saját készítményű kész

férfi-, női- és gyermek-cipő raktáramat, hol állandóan dúsz választékot tartok mindennemű legdivatosabb és legtartósabb cipőből legolcsóbb árakban. Megrendelések gyorsan és pontosan elkészíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczy Imre,

uri- és női cipész.

Szalkai Arminné

himző- és fehérnemű üzlete

Arad, Weitzer János-u. 3.

Női-, férfi- és gyermek kelenyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 5288

Színes és fehér himzéseket, ugyiszintén fehérnemű varrások olcsó árban készülnek.

Himzett madeiravászon zsebkendők nagy választékban 1-60 fillérért kaphatók.

Himző és fehérneművarró leányok fizetés-sel felvétetnek.

Ertesítés!

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy

szücs üzletünket

férjem elhunytá után is a régi szolid alapon vezetjük két leányommal, kik e szakmában teljes jártassággal bírnak. Elvállaljuk mindennemű civatos szörme munkák, bélelések valamint téli ruhák nvári gondozását továbbra is. A nagyérdemű közönség további becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel 6580

őzv. Joanovits Antalné.

Alkalmi vétel

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárátár

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcserelelnek.

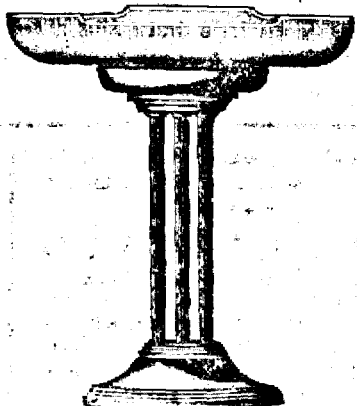
Telefon 488.

Telefon 488.

Alkalmi eladás! Kiköltözés miatt

összes raktáron levő áruk mai naptól rendkívüli olcsó árakban lesznek elárúsítva

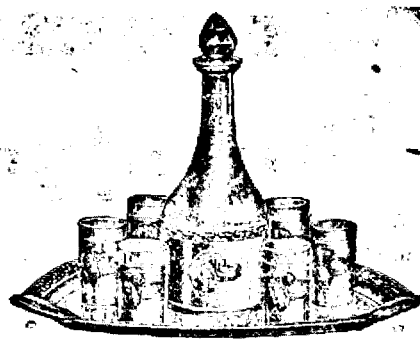
FISCHER MÓR üveg, porcellán, lámpa és diszműáru üzletében Aradon, Andrassy-tér 20. szám alatt. 7228

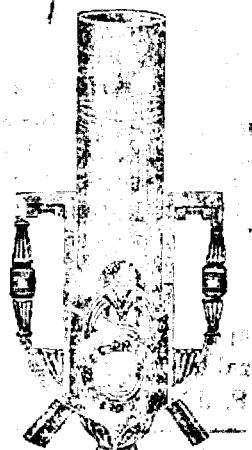
Chinaezüst gyümölcs-állvány (Aufsatz) kristály-üveggel K 9-60

Elsőrendű chinaezüst 6 személyes teakészlet belül aranyozva K 96

6 személyes chinaezüst likőr service K 28

Chinaezüst virágváza csiszolt üveggel K 9

Finom csiszolt poharak, boros 10, vizes 12 fillér. Kérem kirakataim és üzletben levő feltűnő olcsó árait megfigyelését. Legnagyobb képeretkezési műhely. Petroleum- és villanycsillárokból nagy választék. Telefon 568.

Ezen rovatban minden adó egy-
mérti beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Székfoglalás: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegben a szöveg elő — vagy levélbéllyegyekben. Tudakozódásnál a hirdetés adatai mindenkor közzéad-
hatóak megkezdésükkel, (a jellegű levelek kivételével) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, az esetekben, választásból egyet választandó. Az apróhirdetéseket díj a szöveg adatai szerint számítódik. Minden szöveg 4 fillér, vastag-
gabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kéziratban aláhúzással jelölendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal-
hivatalra díjazással megkezdődik. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FOL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt kül-
denek a kiadóhivatalba, ne tessék
eredeti okiratokat mellékelni, mert
érettük semmiféle felelősséget nem
vállalunk. Azokat az ajánlatokat,
melyeket az apróhirdetés megje-
lenésétől számított 4 héten belül
elismertjük el nem visz, a kiadó-
hivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Gavallér

uri ember barátot keres nagyon
fess, fiatal, független igazi uriasz-
szony. Leveleket főpostára „Élni
vágyó” címre poste restante vár.
7361

Barátnő.

Csinos fiatal nő barátsága keres-
tetik, ki havonta meghatározott
zsebpénzt kapna. Kizárólag fény-
képpel ellátott levélre adatik csak
válasz. Ajánlatot „Barátnő” jellege
alatt a kiadóhivatal továbbítja. 7369

Ha hull a haja,
használgon magyar haj-perollint
Vojtek és Weiszlól. III-711

ALKALMAZÁST NYER.

Kereskedő segéd

a rőfös- és rövidáru szakmából
magyar és román nyelvismerettel,
azonnali belépésre kerestetik. Mi-
hai Jeremiás és Társa Nagylak
(Csanádmegye). 7363

Egy 2 középsikolát
végzett, 14 évet betöltött ügyes
fiú nyomdász-tanulónak felvétetik.

Tanulóleányok

heti fizetéssel felvétetnek az Aradi
nyomdász-nyomtatás- és könyv-
kötészetben.

ALKALMAZÁST KERES.

Uri közönség figyelmébe.
Dáskál Magdolna okleveles szül-
lésznő, vizsgázott masszírozónő
ajánlkozik kizárólag uri házakhoz.
Tökölly Imre-u. 5. ajtó 8. (volt Ha-
lász-utca). 7313

Állást keres

Irodába vagy mint elárutónő cse-
mege, cukorka, kézimunka vagy
pipere üzletben keresk. végzett nő.
Németh Imréné Választó-utca Sar-
kad. 9. sz. 7346

Házivarrónő

ajánlkozik csakis intelligens há-
zakhoz Aulich Lajos-utca 16. szám
F. J. cím alatt. 7350

Egy 4 polgárit végzett

leány kezdő gépirónőnek, vagy
pénztárkezelőnek ajánlkozik. Cím
a kiadóban. 7356

KIADÓ LAKÁS.

Egy butorozott szoba
és több pincehelyiség raktárnak
vagy műhelynek azonnal kiadó.
Hasszinger-utca 5. sz. 7011

Karolina-u. 8. sz.

alatt 4 szobás lakás azonnal ki-
adó. Bővebbet ugyanott. 7256

Két egymásba nyíló

butorozott szoba villanyvilágítással
és fürdőszoba használatával az autó-
waggon-gyár és a buszárkasárnya
közeliében, azonnal kiadó. Cím: a
kiadóhivatalban. 7314

Petőfi-utca 10. szám

III. em. alatt kiadó két szép vilá-
gos és modernszoba azonnal. Ugyan-
ott egy szép utcai szoba konyhá-
val. Bővebbet ugyanott. 6400

A poloska

teljes kiírása csupán Vojtek és
Weiszl biztos szereivel érhető el.
III-711

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu

fűszerüzlet korcsmával, trafik-
kával, házzal együtt eladó, Illés-utca 133.
szám. 7299

Egy jó menetű

szatócs üzlet azonnal eladó. Bő-
vebbet Ferenc-tér, Karolina-utca 1.
szám, az új polgári iskola mellett.
7325

Egy járás székhelyén

nagyobb szálloda épülete alatt egy
fodrász-üzlet eladó azonnal; a piac
közepén. Cím a kiadóban. 7360

VÉTEL ÉS ELADÁS.

A nagyérdemű
vidéki és helybeli közönségnek
ajánljuk az Aradi Cipészek Termelő
szövetkezetének saját készítményű
férfi, női és gyermekeipőit, amely
olcsó áron beszerezhetők. Ugyazin-
tén mértékutáni rendelések elfo-
gadtatnak. Elismert legjobb anyag:
alakját nem veszti. Szabadság-tér
14., a „Piros csizmához.” 6591

Háztulajdonosoknak

nélkülözhetlen lakói nyilvántartá-
sára egy házbérfőkönyv és lakbér-
könyvecske, melyek Pichler Sán-
dor könyv és papírkereskedésében
kaphatók. Szabadság-tér 1. Tele-
fon 808. 5311

Uri szánkó

keveset használt eladó. Értekezni
Vass Józsefnél Ujaradon. 7364

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és
Weiszlál. III-711

Seborszini

grófi uradalmi kertészetből nagyobb
mennyiségű nemes fajú almák ér-
keztek. Kapható kilója 86-44 fill.,
nagybani vételnél árleengedés. Ki-
árutás Tökölly-tér 4. délelőtt 9-től
12-ig, délután 2-5-ig. 7349

1 koronáért

bárki is olyan színűre festi haját
a mily színűre akarja. A Margit
hajfestő ha tisztán használják fe-
ketére fest, ha egy rész vízzel ke-
verik barnára, ha két rész vízzel
világos barnára, ha három négy
rész vízzel keverik szőkésre fest.
A szín állandó felismerhetetlen le-
moshatatlan. Gutori Földes Kelemen
gyógyszertára Aradon. 1224

KÜLÖNFÉLE.

Női kezek

polására legjobb a Vojtek és
Weiszl készítménye. III-711

A legdivatosabb

fa díszműrúkat festésre és égetésre,
olcsó égető aparátusok és minden
egyéb kellékek, remek legújabb
svájci festőminták (kölcsonzésre
is). Szíves megtekintés vételköte-
lezettség nélkül. Kérem kirakataim
megtekintését! Krausz Paulin szín-
ház épület. Telefon 511. sz. 4541

India fogcsappék

a legmakacsabb fogfájást azonnal
megszüntetik, ára 70 fillér. Főrak-
tár Gutori Földes Kelemen gyógy-
szertára és vegyészeti laborato-
riuma Aradon. 1224

Fűtési idény közeledtével

a Herkules fűrészfűtő vállalat irodája,
Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagy-
közönségnek I. rendű aprított tű-
zifát 100 kilónként 2 kor. 70 fill-
lérért hazaszállítva, ugyasintén
egész, esetleg fél waggon rakomány
csere-, bük- és gyertyánfát karte-
len kívüli legolcsóbb árban befu-
varozva fűrészelve és hasítva. Mo-
toros fűrészgépeink is házhoz ren-
delhetők. Felvilágosítást készséggel
nyújtunk telefonon is 658. sz. 5461

Ha nem jól eszik

a hízója, adjon neki Vojtek és
Weiszl hírneves állat tápporából.
III-711

Zálogház-

ből vétetnek arany-, ezüst- és ékszertárgyak
Farkas Streicher J.
Arad, Tökölly-tér 1. sz. 2331

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
816
2381
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epenhajtót,

mely a legkíméletesebb fájdalom-

nélkül gyomortisztító hatású.

Isa édes, hatása gyors és biztos.

1 üveg utasítással 40 fillér.

12 üveg franco K 480. Kapható

kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerárúháza 4075

ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Posta- csomag feladási és utalványkönyvek

egész vászonkötésben, arany címnyomással
kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.
nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

Aradi Nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészet és betűtömbnyomtatás.